

JAVNO MNIJENJE

STAVOVI JAVNOSTI O NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA 2006.

JAVNO MNIJENJE:
STAVOVI JAVNOSTI O NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA 2006.
LIPANJ, 2006. TELEFONSKA ANKETA

ISTRAŽIVANJE   Javno mnijenje

STAVOVI JAVNOSTI O NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA 2006.
lipanj 2006.

NARUČITELJ   Academy for Educational Development

ORGANIZACIJA I PROVOĐENJE I STRAŽIVANJA   Institut društvenih znanosti Ivo Pilar
Zagreb, Marulićev trg 19/1

VODITELJICA I STRAŽIVANJA   Renata Franc

SURADNICI   Stanko Rihtar
Vlado Šakić

AUTORI IZVJEŠĆA   Renata Franc
Vlado Šakić

TERMIN PROVEDBE TELEFONSKE ANKETE   Od 01. do 15. lipnja 2006. godine

PREDAJA IZVJEŠĆA   18. srpnja 2006. godine

Istraživanje "Stavovi javnosti o nevladinim organizacijama 2006." proveo je Institut društvenih znanosti Ivo Pilar tijekom lipnja 2006. godine.

Ovu publikaciju omogućila je velikodušna potpora američkih građana preko Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID), pod uvjetima iz Sporazuma o suradnji USAID CA#160-A-00-01-00109-00, kroz projekt CroNGO, koji provodi Academy for Educational Development (AED). Sadržaj ne odražava nužno stajališta Američke agencije za međunarodni razvoj ili Vlade SAD-a, nego je za njega odgovoran AED.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

AED
Academy for Educational Development

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica - Zagreb

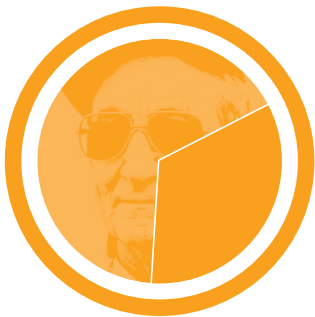
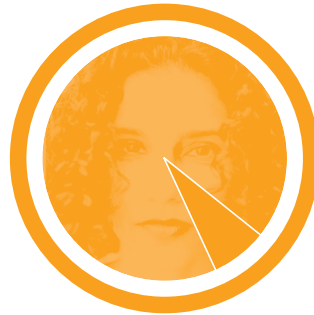
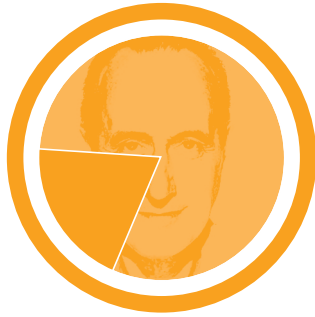
UDK 316.654:061.2(497.5)"2006"

FRANC, Renata
Javno mnijenje : stavovi javnosti o nevladinim organizacijama / <autori izvješća Renata Franc, Vlado Šakić>. - Zagreb : Academy for Educational Development : Institut Ivo Pilar, 2006.

ISBN 953-7339-02-5 (Academy for Educational Development)

1. Šakić, Vlado
I. Nevladine organizacije -- Javno mnijenje -- Hrvatska

300905122

SADRŽAJ

10	I UVOD
12	II METODA
12	1. CILJ I PREDMET ISTRAŽIVANJA
13	2. ANKETNI UPITNIK
14	3. UZORAK
15	4. TERMINI I OKOLNOSTI ISTRAŽIVANJA
16	5. OBRADA I PRIKAZ REZULTATA
21	III PREGLED REZULTATA
22	1. Obaviještenost o postojanju udruga i njihovim aktivnostima
22	1.1. Poznavanje izraza udruga (nevladina organizacija)
23	1.2. Značajne razlike u poznavanju izraza udruga s obzirom na sociodemografska obilježja
25	1.3. Znanje konkretnih udruga s obzirom na područje rada
28	1.4. Znanje udruga iz različitih područja s obzirom na sociodemografska obilježja
31	1.5. Procjena potreba i prioriteta u društvu
36	1.6. Sažetak
40	2. Izravno iskustvo s udrugama i poznavanje članova
40	2.1. Poznavanje aktivnih članova udruge
41	2.2. Značajne razlike u poznavanju aktivnih članova udruga s obzirom na sociodemografska obilježja
41	2.3. Iskustvo kao korisnik usluga udruga
42	2.4. Značajne razlike u iskustvu kao korisnik usluga s obzirom na sociodemografska obilježja
44	2.5. Zastupljenost članstva u udrugama
44	2.6. Značajne razlike između članova i ne članova udruga u sociodemografskim obilježjima
45	2.7. Sažetak
47	3. Stavovi o udrugama
48	3.1. Opći stav o udrugama
49	3.2. Značajne razlike u općem stavu prema udrugama s obzirom na sociodemografska obilježja
51	3.3. Pozitivna i negativna mišljenja o udrugama
53	3.4. Značajne razlike u pozitivnim i negativnim mišljenjima prema udrugama s obzirom na sociodemografska obilježja
64	3.5. Procijenjeni doprinosi rada udruga
65	3.6. Procjene postojećeg i poželjnog stupnja utjecaja udruga
67	3.7. Procijenjeni mogući utjecaj osobe kao pojedinca i kao člana udruge
68	3.8. Sažetak
74	IV OPĆI ZAKLJUČCI
80	PRILOG

**Institut Ivo Pilar
Academy for Educational
Development**

lipanj 2006.

Javno mnijenje

**Stavovi javnosti
o nevladinim
organizacijama**

UVOD

1.

I. UVOD

U ovom izvješću predloženi su nalazi istraživanja javnog mijenja STAVOVI JAVNOSTI O RADU NEVLADINIH ORGANIZACIJA 2006. provedenog telefonskom anketom na nacionalnom reprezentativnom uzorku građana Republike Hrvatske. Telefonska anketa provedena je u razdoblju od 01. lipnja do 15. lipnja 2006. godine na reprezentativnom uzorku 1000 odraslih stanovnika Republike Hrvatske.

II. METODA

1. CILJ I PREDMET ISTRAŽIVANJA

Opći cilj istraživanja bio je utvrditi stavove javnosti o nevladinim organizacijama u Hrvatskoj i usporediti ih na osnovnoj razini s podacima prikupljenim terenskom anketom provedenom 2005. godine.

Posebni ciljevi istraživanja bili su:

1. Na nacionalnom reprezentativnom uzorku utvrditi razinu obaviještenosti i znanja javnosti o postojanju i aktivnostima nevladinih organizacija (vidljivost udruga)
2. Utvrditi stavove javnosti o nevladinim organizacijama i njihovim aktivnostima
3. Utvrditi odnos između sociodemografskih obilježja javnosti i:
  - a) razine obaviještenosti o postojanju udruga i njihovim aktivnostima
  - b) odabranih stavova prema nevladinim organizacijama
4. Utvrditi odnos između religioznosti i političke orijentacije i:
  - a) razine obaviještenosti o postojanju udruga i njihovim aktivnostima
  - b) odabranih stavova prema nevladinim organizacijama
5. Utvrditi eventualne promjene u obaviještenosti javnosti o udrugama i stavova prema udrugama u odnosu na nalaze terenske ankete iz srpnja 2005. godine

2. ANKETNI UPITNIK

U svrhu ostvarenja navedenih ciljeva anketom su bili obuhvaćeni sljedeći skupovi varijabli:

- Procjene zastupljenosti određenih potreba i prioriteta u lokalnoj zajednici i hrvatskom društvu
- Obaviještenost o postojanju udruga i njihovim aktivnostima
- Izravno iskustvo s udrugama i članovima udruga (poznavanje članova, izravne posljedice, zastupljenost članstva)
- Stavovi prema udrugama
- Sociodemografska obilježja
- Religioznost i politička orijentacija

3. UZORAK

Telefonski brojevi domaćinstava izabrani su sustavno s popisa brojeva u pojedinom naselju, a izbor ispitanika unutar domaćinstava izvršen je metodom Troidahla i Cartera, koja osigurava reprezentativnost prema spolu i dobi. Kako bi se povećala mogućnost djelomične usporedbe rezultata ove telefonske ankete i rezultata utvrđenih terenskom anketom 2005. godine, ovogodišnja telefonska anketa provedena je u istim naseljima kao i terenska anketa 2005. godine. Terensko istraživanje 2005. godine provedeno je na probabilističkom, višestapno stratificiranom uzorku punoljetnog stanovništva Hrvatske. Teritorijalni plan uzorka bio je utemeljen na administrativnoj podjeli na županije te podjeli na razmjerno homogene regije izdvojene faktorskom i klaster analizom većeg broja relevantnih demografskih, socijalnih i ekonomskih pokazatelja iz popisa stanovništva. Izbor jedinica (naselja) unutar županija proveden je metodom slučajnog izbora bez povrata, pri čemu je svaka jedinica imala vjerojatnost izbora proporcionalnu broju stanovnika s kojim sudjeluje u nadređenoj stratifikacijskoj jedinici uzorka.

Realiziranim uzorkom ovogodišnje ankete obuhvaćeno je 1000 ispitanika iz 62 naselja. Na razini države, veličina realiziranog uzorka dopušta procjenu populacijskih parametara s teorijskom greškom koja ne prelazi 3,2 posto, uz stupanj rizika u zaključivanju manji od pet posto. Ukupno je kontaktirano 1527 osoba, od kojih je anketu odbilo njih 527 ili 34,5 posto.

4. TERMINI I OKOLNOSTI ISTRAŽIVANJA

Anketiranje je provedeno u razdoblju od 1. do 15. lipnja 2006. godine, telefonskom anketom u domaćinstvima izabranim na prethodno opisani način. Anketiranje su obavili educirani anketari, stalni suradnici Instituta, pod vodstvom i uz kontrolu voditelja istraživanja.

Utjecaj moguće socijalne poželjnosti odgovaranja na anketna pitanja umanjen je na dva načina. Prvi je sam način izbora građana Trol Dahl-Carterovom metodom, pri čemu se od člana domaćinstva s kojim je uspostavljen inicijalni kontakt zatraži informacija o ukupnom broju članova domaćinstva te o broju odraslih muškaraca. Na temelju tih informacija, upotrebom jedne od ukupno četiri varijante sustavnog izbora, određuje se koji će član domaćinstva odgovarati na anketu. Drugi je način zajamčena anonimnost odgovora građana, kojem se uvodno objasni da anketaru nije poznat njegov identitet te da se odgovori neće analizirati pojedinačno, nego kao skupina podataka za statističke obrade.

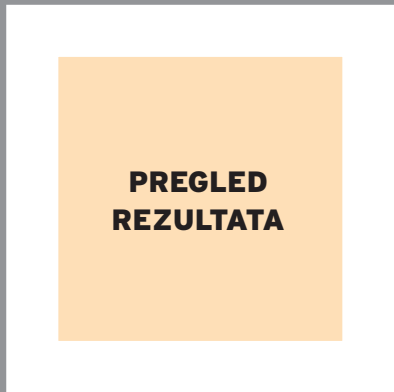
5. OBRADA I PRIKAZ REZULTATA

Prikupljeni podaci obrađeni su frekvencijsko-proporcijском analizom. Utvrđene frekvencije u promatranim varijablama ponderirane su prema naobrazbi građana čime je djelomice korigiran nepovoljan učinak odbijanja ankete na reprezentativnost realiziranog uzorka i ukupnu valjanost rezultata. Rezultati su prikazani tablično na razini čitavog uzoraka Hrvatske.

U svrhu odgovora na 3. i 4. problem istraživanja provedena su testiranja značajnosti razlika u odabranim varijablama s obzirom na spol, dob, stupanj naobrazbe, veličinu prosječna mjesečna prihoda, stupanj urbaniziranosti mjesta, važnost vjere i političku orijentaciju te radni i bračni status. Prije provođenja testiranja značajnosti razlika (H_i^2 test), izvršena su odgovarajuća sažimanja originalnih odgovora u manji broj kategorija. U prikazu rezultata predloženi su podaci s obzirom na ona obilježja za koje je testiranjem utvrđeno da postoje značajne razlike.

**1. OBAVIJEŠTENOST
O POSTOJANJU
UDRUGA I
NJIHOVIM
AKTIVNOSTIMA**

1. OBAVIJEŠTENOST O POSTOJANJU UDRUGA I NJIHOVIM AKTIVNOSTIMA

1.1. Poznavanje izraza udruga (nevladina organizacija)

Pit. 3*: Jeste li čuli za izraz udruga (ili nevladina organizacija)?

	N	Postotci odgovora
1) nisam	180	18
2) jesam, ali ne znam što točno znači	335	33.5
3) jesam i znam što znači (<i>molimo pojasnite svojim riječima što je udruga/NVO</i>)	453	45.3
Bez odgovora	32	3.2
Ukupno	1000	100

* Brojčana oznaka pitanja odgovara rednom broju pitanja u anketi.

Za izraz udruga ili nevladina organizacija čula je velika većina građana Republike Hrvatske (78.8%), pri čemu 45.3% građana zna značenje izraza, a 33.5% građana je čulo za izraz, ali ne zna točno značenje. Ako se uzmu u obzir samo oni koji su odgovorili (N=968), tada je postotak građana koji su čuli za izraz udruga 84.1%, pri čemu ih 46.8% zna značenje izraza, a 34.6% je samo čulo za izraz udruga (ili nevladina organizacija), ali drži da ne zna točno što izraz znači.

U odnosu na podatke prikupljene istim pitanjem terenskom anketom 2005. godine može se reći da ovogodišnji podaci ne upućuju na promjenu u poznavanju i znanju značenja pojma udruga. Naime, mala odstupanja u brojčanim iznosima postotaka u pojedinim kategorijama odgovora ne nadmašuju teorijsku grešku u iznosu od 3.2% za oba istraživanja.

1.2. Značajne razlike u poznavanju izraza udruga (nevladina organizacija) s obzirom na sociodemografska obilježja

U pogledu poznavanja izraza udruga i poznavanja značenja tog izraza utvrđene su značajne razlike s obzirom na sva analizirana obilježja osim spola i važnosti vjere (tablica 1.2.)

TABLICA 1. 2.

DOB	Postotci			N
	Nisam (N=180)	Jesam, ali ne znam što znači (N=336)	Jesam i znam što znači (N=454)	
Do 30 godina	15.5	32.0	52.5	219
30-59 godina	12.5	37.6	49.8	550
60 i više	38.4	29.3	32.3	198
STUPANJ NAOBRABZE	Nisam (N=180)	Jesam, ali ne znam što znači (N=336)	Jesam i znam što znači (N=454)	
Osnovna škola ili manje	29.0	35.5	35.5	389
Srednja škola	13.8	37.2	49	435
Viša i visoka škola	4.8	24.7	70.5	146
MJESEČNI PROSJEČNI PRIHOD	Nisam (N=180)	Jesam, ali ne znam što znači (N=336)	Jesam i znam što znači (N=454)	
Do 1 000 kuna po članu	39.8	26.7	33.5	161
Više od 1 000 a manje od 3 tisuće	16.1	38.9	45.1	566
Više od 3 000 tisuće	9.5	28.5	62.0	221
STUPANJ URBANIZIRANOSTI MJESTA	Nisam (N=180)	Jesam, ali ne znam što znači (N=336)	Jesam i znam što znači (N=454)	
Veliki	10.7	34	55.2	326
Srednji	22.3	25.2	52.5	305
Mali	22.6	43.6	33.8	337
POLITIČKA ORIJENTACIJA	Nisam (N=180)	Jesam, ali ne znam što znači (N=336)	Jesam i znam što znači (N=454)	
Desno	22.7	37.8	39.5	172
Centar	17.1	39	43.9	392
Lijevo	14	24.8	61.2	278
BRAČNI STATUS	Nisam (N=180)	Jesam, ali ne znam što znači (N=336)	Jesam i znam što znači (N=454)	
Oženjen/udata	17.2	35.7	47.2	653
Neoženjen/neudata	16.1	34.4	49.5	186
RADNI STATUS	Nisam (N=180)	Jesam, ali ne znam što znači (N=336)	Jesam i znam što znači (N=454)	
U stalnom radnom odnosu ili na određeno	8.9	38.2	52.9	393
Nezaposlen (na burzi)	24.8	27.2	48	125
Umirovljenik	27.7	31.4	40.9	325

Relativno najslabije poznavanje izraza udruga i poznavanje značenja toga izraza utvrđeno je kod osoba starijih od 60 godina, osoba koje su s obzirom na bračni status udovci ili udovice, a radni status umirovljenici ili umirovljenice, osoba s najnižim stupnjem naobrazbe, osoba s mjesečnim prihodima po članu domaćinstva do 1000 kuna. U pogledu stupnja urbaniziranosti mjesta utvrđeno je da su građani iz mjesta srednjeg i malog stupnja urbaniziranosti u manjoj mjeri upoznati s

pojmom udruga, pri čemu je udio onih koji znaju značenje izraza udruga relativno najmanji među građanima iz mjesta malog stupnja urbaniziranosti. U pogledu političke orijentacije utvrđeno je da građani koji se na kontinuumu lijevo desno smještaju više lijevo u značajno većem udjelu poznaju izraz udruga i značenje toga izraza.

Utvrđene značajne razlike s obzirom na radni status i bračni status vjerojatno se mogu objasniti dobi, budući da je u oba slučaja relativno najmanji udio građana koji znaju značenje izraza u skupini građana koji su, u prosjeku, očekivano starije dobi (umirovljenici/umirovljenice odnosno udovci/udovice).

U odnose na nalaze utvrđene terenskom anketom 2005. godine, ovogodišnji nalazi su dosljedni u pogledu značajnosti i smjera razlika **za dob, stupanj naobrazbe, prosječni mjesečni prihod i samoprocjenu političke orijentacije.**

Za razliku od toga, ove godine u poznavanju izraza udruga (i njegovu značenju) **nisu potvrđena značajna razlikovanja s obzirom na spol i važnost vjere,** a u **pogledu stupnja urbaniziranosti mjesta** ovogodišnji nalazi ukazuju da je **udio onih koji znaju značenje izraza udruga relativno najmanji među građanima iz mjesta malog stupnja urbaniziranosti,** dok je prema nalazima terenske ankete iz 2005. godine to utvrđeno za građane iz srednjeg stupnja urbaniziranosti.

1.3. Znanje konkretnih udruga s obzirom na područje rada

Pit. 4: Navedite neku udrugu (nevladinu organizaciju) koja se bavi problemima vezanim uz:

	Čitav uzorak (N=1000)		Samo oni koji su naveli udrugu za pojedino područje		
	Postotak onih koji su naveli neku udrugu*	Broj navedenih pojedinačnih udruga	Tri najčešće navedene udruge uz postotak građana koji su je naveli od onih koji su naveli neku udrugu (u zagradi postotak od ukupnog uzorka)		
branitelje i stradalnike Domovinskog rata	38.0	16	HVIDRA 91 (34)	UBDR 3 (1)	Udruga h. veterana Dom. rata 2 (0.5)
zlostavljanje djece	35	7	Hrabri telefon 57 (20)	Plavi telefon 31 (11)	UNICEF 0.3 (0.1)
ekologiju / zaštitu okoliša	23.0	16	Zeleni 75 (17)	Eko rivijera /Kvarner 7 (1.7)	Zeleni Osijek 5 (1.2)
političke organizacije i kampanje	22.7	6	GONG 97 (22)	Otvoreno društvo 1 (0.3)	Transparency Int (0.4) 0.1
ravnopravnost spolova / žena	20.7	10	BaBe 90 (19)	Ženska akcija 2 (0.5)	Udruga žena 2 (0.4)
siromašne osobe	15.9	13	Caritas 78 (12)	Bokci 15 (2.3)	Crveni križ 1 (0.2)
prava potrošača	14.5	2	Potrošač 99 (15)	Zeleni 0.7 (0.1)	
ljudska prava	13.5	17	HHO 62 (8.4)	Amnesty International 6 (0.8)	GONG 4 (0.5)
zdravlje	13.4	34	KRIJESNICA 42 (5.6)	Crveni križ 11 (1.5)	Udruga Dodir 7 (1)
razvoj civilnog društva	2.4	11	GONG 33 (8)	Otvoreno društvo 20.8 (5)	Amnesty International 8.3 (0.2)
nezaposlene osobe	1.5	5	Caritas 40 (0.6)	Bokci 26 (0.4)	Udruga nezaposlenih 13 (0.2)
religijsku pripadnost i slobode	1.0	7	Opus Dei 30 (0.3)	Katolička udruga mladih 10 (0.1)	Društvo biblije 10 (0.1)
umjetnost i kulturu	0.8	8	ATAK 22 (0.2)	HDLU 13 (0.1)	Emanuel Vidović 13 (0.1)
ovisnike	0.7	7	Čenakolo 29 (0.2)	Društvo liječenih alkoholičara 14 (0.1)	Novi život 14 (0.1)
odgoj i obrazovanje	0.7	7	Djetešce na sunašce 14 (0.1)	Cesi 14 (0.1)	Honos 14 (0.1)
status nacionalnih manjina	0.6	5	Udruga Roma 33 (0.2)	Romi za Rome 17 (0.1)	Bolja budućnost 17 (0.1)

* Navedene postotke treba shvatiti okvirno, budući da se odnose na udio građana koji su naveli naziv neke udruge, pri čemu se ne radi uvijek o točnom ili sasvim preciznom odgovoru. Naime, kako su građani mogli navoditi i udruge koje djeluju u lokalnim uvjetima, nije moguće utvrditi jesu li svi navedeni odgovori točni. Pri tumačenju navedenih podataka o udjelu javnosti koji zna navesti neku udrugu za pojedino područje, treba naglasiti da ovo pitanje ispituje stvarno znanje udruge, a ne znanje na razini prepoznavanja udruge, odnosno građani su bez ikakvih informacija o udrugama trebali navesti naziv neke udruge za pojedino područje, što znači da je udio građana koji su čuli za neku udrugu iz pojedinih područja sigurno veći. Ujedno, pitanje se nalazilo na početku ankete i na njega su građani odgovarali bez ikakvog podsjećanja ili pojašnjenja od strane anketara što su udruge. Naime, anketari su imali uputu da tek nakon ovog pitanja, ako je to potrebno, sugovornika podsjetite ili objasne značenje izraza udruga odnosno da navedu neki primjer.

Dva područja djelovanja rada udruga za koje relativno najveći udio javnosti zna navesti barem jednu udrugu su područje vezano uz pitanja **branitelja i stradalnika** Domovinskog rata, za kojeg naziv udruge navodi 38% građana (pri čemu 91% od njih, odnosno 34% od ukupnog uzorka navodi udrugu HVIDRA) te područje vezano uz **zlostavljanje djece**, za kojeg naziv udruge navodi 35% građana (pri čemu polovica od njih, odnosno 20% ukupnog uzorka navodi udrugu Hrabri telefon, a jedna trećina od onih koji su naveli naziv udruge, odnosno 11% ukupnog uzorka navodi Plavi telefon).

Sljedeću skupinu područja rada udruga s obzirom na udio građana koji su naveli naziv barem jedne udruge čine područja **zaštite okoliša** (23%), **političkih organizacija i kampanja** (22.7%) i **ravnopravnosti spolova** (20.7%).

U sljedeću skupinu svrstana su područja rada udruga **za koje je od 16% do 13%** građana navelo naziv barem jedne udruge, a to su područja vezana uz **probleme siromašnih osoba** (16%), **prava potrošača** (15%), **ljudska prava** (13.5%) i **zdravlje** (13.4%).

Relativno mali udio javnosti (od 2.5% do 0.6%) navodi naziv barem jedne udruge koja se bavi razvojem civilnog društva (2.4%), nezaposlenim osobama (1.5%), religijskom pripadnošću i slobodama (1%), umjetnošću i kulturom (0.8%), ovisnicima (0.7%), odgojem i obrazovanjem (0.7%) i statusom nacionalnih manjina (0.6%).

Na temelju odgovora na ovo pitanje formirana je i dodatna varijabla koja pokazuje broj područja bavljenja udruga (od analiziranih 16) za koja je udio građana naveo naziv neke udruge.

Pit. 4. Formirana varijabla - broj područja za koji je naveden naziv udruge

Broj područja rada udruga za koja je navedena neka udruga	N	%
0	400	40
1	158	15.8
2	122	12.2
3	147	14.7
4	76	7.6
5	48	4.8
6	21	2.1
7	16	1.6
8	5	0.5
9	3	0.3
10	1	0.1
11	1	0.1
12		
13		
14	1	0.1

Iz navedenih podataka vidljivo je da 40% građana nije navelo naziv konkretne udruge niti za jedno od 16 analiziranih područja. Naziv udruge za jedno ili dva područja navodi 28% građana, a gotovo podjednako (27.1%) i za tri do pet područja bavljena udrugama. Nešto manje od 5% građana navodi naziv udruge za šest do deset analiziranih područja, zanemarivih 0.2% građana navodi naziv udruge za jedanaest ili više područja rada udrugama.

U usporedbi s podacima prikupljenim istim pitanjem, ali terenskom anketom 2005. godine, **ovogodišnji podaci ukazuju da manji udio javnosti navodi naziv konkretne udruge** za barem jedno od 16 obuhvaćenih područja rada udruge (60% građana u odnosu na 76% građana u terenskoj anketi 2005. godine). Usporedno s time, **u pravilu su manji udjeli građana koji navode naziv udruge** za pojedino područje odnosno određeni broj područja rada udrugama i ujedno je u pravilu za pojedina područja naveden manji broj različitih udrugama.

Smatramo da navedena razlika između ovogodišnjih podataka i onih utvrđenih terenskom anketom 2005. godine **više održava razliku u metodi prikupljanja podataka** nego eventualnu promjenu u znanju naziva udruge. Naime, uz telefonsku anketu kao metodu upravo se kao ograničenje vežu poteškoće u komunikaciji koje pogotovo mogu doći do izražaja kod složenijih pitanja kao što je ovo, koje mjeri stvarno znanje i zahtijeva određeno vrijeme za dosjećanje, odnosno odgovaranje koje si građani pri odgovaranju telefonom vjerojatno manje dopuštaju.

Uz tu, najvjerojatnije metodološki uzrokovanu razliku u rezultatima ovogodišnje telefonske ankete i terenske ankete iz 2005. godine, mogu se istaći i određene sličnosti odnosno razlike u rezultatima koje mogu ukazivati na određenu promjenu u poznatosti udrugama. **Rang pojedinih područja rada udrugama s obzirom na udio građana koji navode naziv udruge za to područje u osnovi je podjednak onome utvrđenom terenskom anketom 2005. godine.** Od navedenog pravila **odstupaju rezultati za područje rada udrugama - zlostavljanje djece.** Prema podacima ovogodišnje telefonske ankete upoznatost građana s udrugama koje se bave područjem zlostavljanja djece **znatno je veća** nego prema podacima terenske ankete iz 2005. godine. Tako je ove godine 35% građana navelo naziv udruge za to područje, a u terenskoj anketi 2005. godine skoro duplo manje (16.4%), odnosno udruge iz područja zlostavljanja djece su prema rezultatima terenske ankete 2005. godine bile sedme po rangu s obzirom na upoznatost građana, a prema ovogodišnjim podacima su, uz braniteljske udruge, relativno najpoznatije. Imajući u vidu razliku u metodi prikupljanja podataka, koja u pravilu ide u tom smjeru da ukazuje na manju upoznatost građana s udrugama, ova razlika bi mogla ukazivati na **poboljšanje upoznatosti građana s udrugama koje se bave područjem zlostavljanja djece.**

1.4. Znanje konkretnih udruga iz različitih područja rada s obzirom na sociodemografska obilježja

---

U svrhu utvrđivanja eventualnih razlika u znanju konkretnih udruga iz različitih područja s obzirom na sociodemografska obilježja na osnovi formirane varijabla - broj područja za koji je naveden naziv udruge građani su podijeljeni u 4 skupine:

- oni koji ne znaju naziv konkretne udruge za niti jedno od analiziranih područja (N=400 ili 40%)
- oni koji znaju naziv udruge iz jednog ili dva područja (N=333 ili 33%)
- oni koji znaju naziv udruge za 3 do 5 područja (N=296 ili 29.3%)
- oni koji znaju naziv udruge za 6 ili više područja (N=137 ili 13.6%)

U pogledu mjere znanja konkretnih udruga - broj različitih područja za koje se zna naziv barem jedne udruge - nisu utvrđene značajne razlike s obzirom na spol i političku orijentaciju, dok je potvrđeno značajno razlikovanje s obzirom na dob, stupanj naobrazbe, prosječni mjesečni prihod i stupanj urbaniziranosti mjesta, važnost vjere te radni i bračni status (tablica 1.4.).

	Postotci - Znanje konkretnih udruga / broj područja				N
DOB	Niti jedno (N=400)	Jedno ili dva (N=280)	Tri do pet (N=271)	Šest i više (N=48)	
Do 30 godina	30.2	20.9	40	8.9	225
30-59 godina	36.4	32.9	26.6	4.2	572
60 i više	61.4	22.3	14.4	2	202
STUPANJ NAOBRABZE	Niti jedno (N=400)	Jedno ili dva (N=280)	Tri do pet (N=271)	Šest i više (N=48)	
Osnovna škola ili manje	53.0	24.5	21	1.5	400
Srednja škola	35.6	29.8	29.6	5.1	450
Viša i visoka škola	18.7	31.3	37.3	12.7	150
MJESEČNI PROSJEČNI PRIHOD PO ČLANU	Niti jedno (N=400)	Jedno ili dva (N=280)	Tri do pet (N=271)	Šest i više (N=48)	
Do 1 000 kuna po članu	62.2	20.1	16.5	1.2	182
Više od 1 000 a manje od 3 000	37.9	31.9	27.1	3.1	604
Više od 3 000 tisuće	28.4	24.4	35.1	12	205
STUPANJ URBANIZIRANOSTI MJESTA	Niti jedno (N=400)	Jedno ili dva (N=280)	Tri do pet (N=271)	Šest i više (N=48)	
Veliki	34.5	27.4	28.9	9.2	336
Srednji	44.0	26.7	26.1	3.1	318
Mali	41.6	29.8	26.3	2.3	346
VAŽNOST VJERE	Niti jedno (N=400)	Jedno ili dva (N=280)	Tri do pet (N=271)	Šest i više (N=48)	
Jako važna /važna	43.2	25.3	27.2	4.3	676
Ni važna ni nevažna	37.3	35.3	22.4	5.0	201
Nevažna/potpuno nevažna	27.3	9.3	35.4	8.1	99
RADNI STATUS	Niti jedno (N=400)	Jedno ili dva (N=280)	Tri do pet (N=271)	Šest i više (N=48)	
U stalnom radnom odnosu ili na određeno	27.4	29.9	35.7	7.0	412
Nezaposlen (na burzi)	50.8	27.0	21.4	0.8	126
Umirovljenik	51.1	28.5	18.9	1.5	333
BRAČNI STATUS	Niti jedno (N=400)	Jedno ili dva (N=280)	Tri do pet (N=271)	Šest i više (N=48)	
Oženjen/udata	39.7	29.9	26.0	4.4	678
Neoženjen/neudata	35.3	25.3	30.5	8.9	190
Udovac/udovica	55	20.7	23.4	0.9	111

U pogledu **dob**, najslabije znanje konkretnih udruga karakteristično je za osobe u najstarijoj dobnoj skupini (60 godina i više), pri čemu je u toj skupini najveći udio onih koji ne znaju niti jednu konkretnu udrugu (61.4%), znaju jednu ili dvije udruge (22.3%), a zanemariv je postotak onih koji znaju udrugu iz 6 ili više područja bavljenja (2%) i ujedno je udio onih koji znaju nazive udruga za tri ili više područja relativno najveći u skupini građana do 30. godina.

U pogledu **stupnja naobrazbe i prosječnog mjesečnog prihoda**, utvrđeno je da se znanje udruga smanjuje sa smanjenjem stupnja naobrazbe odnosno nižim prosječnim mjesečnim prihodom. Tako među građanima niskog stupnja naobrazbe njih 53% ne navodi naziv za udruge za niti

jedno područje, u srednjem stupnju 35.6%, a u skupini građana s visokom ili višom školom 18.7%. U skupini građana s najnižim prosječnim prihodima 62.2% njih ne navodi naziv udruge za niti jedno od analiziranih područja, 37.9% u srednjem, a 28.4% u skupini građana s relativno najvišim prihodima.

U pogledu **stupnja urbaniziranosti mjesta**, građani iz mjesta velikog stupnja urbaniziranosti, u odnosu na građane iz mjesta srednjeg i malog stupnja urbaniziranosti, u značajno većem broju znaju naziv udruge iz 6 ili više područja rada (9.2% u odnosu na 3.1% i 2.3%) i ujedno u značajno manjem broju ne znaju naziv udruge za niti jedno od područja (34.5% u odnosu na 44% odnosno 41.6%).

U pogledu **radnog statusa**, građani koji su zaposleni (na neodređeno ili određeno vrijeme) pokazuju značajno bolje znanje udruga nego nezaposleni ili umirovljenici. Tako nezaposleni ili umirovljenici u značajno većem broju ne znaju naziv niti jedne udruge (50.8% i 51.1% u odnosu na 27.4%), odnosno zaposleni u značajno većem broju znaju naziv udruga za pojedini broj područja rada udruga. U pogledu **bračnog statusa**, skupina udovci/udovice u značajno većem broju ne zna navesti niti jednu udругu, pri tome se ponovo utvrđena razlika s obzirom na bračni status najvjerojatnije može pripisati razlici u dobi.

U pogledu **važnosti vjere**, može se reći da je bolje znanje karakterističnije za osobe kojima je vjera nevažna u odnosu na one kojima je vjera važna ili srednja važna.

U odnosu na rezultate terenske ankete 2005. godine, **navedeni rezultati su u osnovi dosljedni u pogledu efekta dobi, stupnja naobrazbe, prosječnog mjesečnog prihoda i stupnja urbaniziranosti mjesta.**

Razlika u odnosu na rezultate terenske ankete iz 2005. godine je u tome što je ove godine utvrđena značajna razlika s obzirom na **važnost vjere**, što se prema nalazima 2005. godine nije pokazala kao značajna varijabla na ovoj mjeri. **Međutim, utvrđeni efekt važnosti vjere po svom smjeru sukladan** je efektu važnosti vjere koji je na podacima terenske ankete 2005. godine utvrđen na mjeri poznavanja izraza udruga (koji nije potvrđen ove godine).

1.5. Procjena potreba i prioriteta u društvu

Pit.1 Prema Vašem mišljenju, koja su tri osnovna problema u Vašoj lokalnoj zajednici?

Pitanje 1 - lokalna zajednica	Postotci (N=1008)			
	Prvi	Drugi	Treći	Ukupno
nezaposlenost	19.5	5	3.6	28.1
gospodarstvo i poljoprivreda	3.0	4.6	2.5	10.1
promet	11.1	7.5	5.3	27.3
parking	1.1	1.5	0.6	3.2
javni prijevoz	1.3	1.3	0.4	3
infrastruktura	5.8	4.4	2.3	12.5
nedostatak rekreativnih prostora i sadržaja	2.3	2.1	2	6.4
nedostatak dječjih vrtića i škola	0.4	0.9	0.3	1.4
nedostatak kulturnih sadržaja	0.8	1.2	1.2	3.2
siromaštvo	2.9	1.9	1.2	6.0
standard	2.2	1.8	1.0	5.0
umirovljenici	0.9	1.1	0.9	2.9
komunalije	4.6	3.0	1.0	8.6
okoliš	3.8	3.4	2.2	9.4
divlja gradnja	0.5	0.3	0.4	1.2
korupcija	1.8	3.8	2.7	8.2
kriminal	1.1	1.1	0.6	2.8
narkomanija	1.3	1.3	0.5	3.1
alkoholizam	0.4	0.2	0.2	0.8
infrastruktura	5.8	4.4	2.3	12.5
nedostatak rekreativnih prostora i sadržaja	2.3	2.1	2.0	6.4
nedostatak dječjih vrtića i škola	0.4	0.9	0.3	1.4
nedostatak kulturnih sadržaja	0.8	1.2	1.2	3.2
političari	1.6	1.3	1.6	4.5
uprava	1.1	0.5	0.6	2.2
centralizacija	0.6	0.8	0.2	1.6
administracija i birokracija	0.0	0.1	0.1	0.2
zdravstvo	0.8	0.8	0.6	2.2
socijalna skrb	1.1	1.0	0.6	2.7
obrazovanje	0.3	0.9	0.4	1.6
pravosuđe	0.1	0.2	0.0	0.3
policija	0.2	0.4	0.7	1.3
besperspektivnost/pesimizam	0.6	1.3	1.1	3.0
mentalitet/hedjelotvornost/nekultura	1.8	1.8	1.4	5.0
problemi branitelja i prognanika	0.6	0.6	0.1	1.3
međuljudski odnosi	0.9	0.6	0.4	1.9
status manjina /doseljenika	0.2	0	0.0	0.2
bez odgovora	26.0	43.1	64.0	
Ukupno	100	100	100	

Na otvoreno pitanje o tome koja su tri osnovna problema u lokalnoj zajednici 28% građana kao jedan od tri najveća problema navodi **nezaposlenost**, a 10.1% s tim povezane probleme vezane uz gospodarstvo i poljoprivredu.

Gotovo podjednaki udio građana ističe probleme iz područja prometa (27.3%), a još 3% građana probleme lokalnog prijevoza te 3.2% probleme parkiranja, što ukazuje da ukupno oko trećina građana (33.5%) kao jedan od tri osnovna problema u lokalnoj zajednici ističe problem iz **kategorije prometa. Zajedno gledano problemi iz kategorije prometa su oni koje kao jedan od tri osnovna problema u zajednici navodi relativno najveći udio građana.**

Oko četvrtina građana (26.5%) ističe problem iz kategorije **infrastrukture i nedostatka određenih sadržaja** točnije: infrastruktura (12.5%), nedostatak rekreativnih sadržaja (6.4%), nedostatak kulturnih sadržaja (3.2%) i nedostatak dječjih vrtića i škola (1.4%).

Sljedeća kategorija problema koju ističe nešto više od **jedne petine građana** (22.5%) su problemi vezani uz **loš materijalni položaj** točnije siromaštvo (6%), standard (5%), komunalije (8.6%) te položaj umirovljenika (2.9%).

Korupciju kao jednu od tri najveća problema u lokalnoj zajednici ističe **8.2% građana**, a u nadređenu kategoriju mogu se svrstati i odgovori građana koji ističu kriminal (2.8%), te ovisnosti (narkomaniju 3.1% i alkoholizam 0.8). Gledano zajedno navedene probleme ističe 14.9% građana.

Oko desetina građana ističe probleme vezane uz okoliš (9.4%) te povezan problem divlje gradnje (1.2%).

Manji udjeli građana ističu probleme vezane uz političare (4.5%), lokalnu vlast ili upravu (2.2%), centralizaciju (1.6%) te administraciju i birokraciju (0.2%), a ako navedene probleme gledamo zajedno kao jednu kategoriju tada ih ističe 8.5% građana.

Na pitanje o najvažnijim problemima u lokalnoj zajednici udio građana ističe i nedjelotvornost ili manjkavosti u pojedinim sustavima kao što su zdravstvo (2.2%), socijalna skrb (2.7%), obrazovanje (1.6%), (policija 1.3%) i pravosuđe (0.3%). Ako ove istaknute probleme gledamo zajedno kao jednu kategoriju tada ih ističe ukupno 10.1% građana.

Relativno mali udio građana ističe probleme ljudi u smislu mentaliteta/nekulture (5%) a još (3%) građana kao jedan od najvažnijih problema u lokalnoj zajednici ističe besperspektivnosti i pesimizam.

Manji udio javnosti ističe i probleme branitelja i prognanika (1.3%), loše međuljudske odnose (1.9%) i probleme vezane uz doseljenike ili status nacionalnih manjina (0.2%).

Pit. 2. Prema Vašem mišljenju, koja su tri osnovna problema u hrvatskom društvu?

Pitanje 1 - lokalna zajednica	Postotci (N=1008)			
	Prvi	Drugi	Treći	Ukupno
nezaposlenost	34.8	9.0	5.9	49.7
gospodarstvo i poljoprivreda	5.0	6.4	4.5	15.9
korupcija /nepostojanje pravne države	14.6	15.4	8.5	38.5
kriminal	2.5	1.9	1.5	5.9
narkomanija i alkoholizam	0.8	0.7	0.4	1.9
privatizacija	0.4	0.6	0.3	1.3
zlostavljanje djece	0.0	0.0	0.1	0.1
siromaštvo	3.8	3.6	2.0	8.4
standard	1.2	1.5	2.1	4.8
niski prihodi	2.4	3.1	1.5	7.0
PDV	0.1	0.4	0.1	0.6
socijalni problemi	0.6	0.5	0.3	1.4
političari	7.4	5.4	3.3	16.1
uprava	0.7	1.0	0.4	2.1
administracija i birokracija	0.5	0.5	0.6	1.6
zdravstvo	1.9	6.5	3.0	11.4
pravosuđe	2	3.8	0	5.7
policija	0.3	0.5	0.3	1.1
obrazovanje	0.6	1.2	1.2	3.0
kultura i sport	0.2	0.4	0.6	1.2
mentalitet, lijenost, neodgovornost	3.3	1.5	2.2	7.0
pesimizam i besperspektivnost	0.7	0.1	0.7	1.4
umirovljenici	1.6	1.9	0.9	4.4
loša briga o mladima	0.7	0.8	0.5	2.0
socijalna skrb	0.3	0.2	0.3	0.8
loša briga o braniteljima	0.3	0.8	0.2	2.3
problemi ratnih stradalnika i prognanika	0.3	0.1	0.1	0.4
odnos prema Domovinskom ratu	0.2	0.0	0.2	0.4
divlja gradnja	0.3	0.5	0.5	1.3
okoliš	0.2	0.3	0.1	0.6
međunarodna politika	0.4	0.7	0.4	1.5
međuljudski odnosi	0.4	0.2	0.1	0.7
spolna diskriminacija	0.1	0.1	0.0	0.2
status nacionalnih manjina	0.2	0.1	0.1	0.4
stambeno pitanje	0.1	0.0	0.0	0.1
infrastruktura	0.0	0.2	0.3	0.5
promet	0.1	0	0.1	0.2
nedostatak nevladinih udruga	0.2	0.0	0.0	0.2
bez odgovora	11.1	30.6	56.7	
Ukupno	100	100	100	

Na otvoreno pitanje o tome koje su tri osnovna problema u hrvatskom društvu najzastupljeniji odgovor je **nezaposlenost** pri čemu ga navodi oko polovica građana 49.7%, a 15.9% s tim povezane probleme vezane uz gospodarstvo i poljoprivredu.

Nešto više od trećine građana kao jedan od tri najvažnija problema u hrvatskom društvu ističe **korupciju i nepostojanje pravne države** (38.5%). Pri tome na razini države korupciju kao problem ističe skoro značajno više građana nego na lokalnoj razini (38.5% u odnosu na 8.2%). Kriminalno općenito ističe 5.9% građana, a narkomaniju i alkoholizam 1.9% građana. Osim toga, manji udio građana ističe i problem privatizacije (1.3%) i zlostavljanja djece (0.1%).

Oko petina građana (22.2%) kao jedan od tri najvećih problema u hrvatskom društvu ističe probleme vezane uz **materijalni položaj**: siromaštvo (8.4%), loš standard (4.8%), niske prihode (7.0), visoki porez (0.6%) ili općenito socijalne probleme (1.4%).

Znatan udio građana ističe i probleme vezane uz loše političare (16.1%), upravu (2.1%) te administraciju i birokraciju općenito (1.6%). Ujedno dio građana kao problem ističe funkcioniranje zdravstva (11.4%), pravosuđa (5.7%), policije (1.1%), i sustava obrazovanja (3%) te područje kulture i sporta (1.2%).

Relativno mali udio građana ističe probleme u smislu mentaliteta/lijenosti i neodgovornosti ljudi (7%) a još (1.4%) građana kao jedan od najvažnijih problema u hrvatskom društvu ističe besperspektivnosti i pesimizam.

Manji udio javnosti ističe i probleme vezane uz odnos prema umirovljenicima (4.4%), mladima (2%) te općenito socijalnu skrb (0.8%), odnosno lošu brigu o braniteljima (2.3%), a pojedinačno se ističu i problemi ratnih stradalnika i prognanika te odnosa prema Domovinskom ratu (po 0.4%).

Također među istaknutim problemima s relativnom malom zastupljenošću pojavljuju se problemi divlje gradnje (1.3%) odnosno općenitije okoliša (0.6%).

Mali udio građana kao jedan od tri najvažnija problema u hrvatskom društvu ističe probleme iz područja međunarodne politike (1.5%).

S vrlo malom zastupljenošću navode se i problemi iz kategorija međuljudskih odnosa (0.7%), spolne diskriminacije (0.2%) te statusa nacionalnih manjina (0.4%). Uz to na razini hrvatskog društva spomenuti su i problemi vezani uz stambeno pitanje (0.1%), infrastrukturu općenito (0.5%) i promet (0.2%) pa i nedostatak nevladinih organizacija (0.2%).

Pri usporedbi nalaza o problemima u lokalnoj zajednici i hrvatskom društvu s nalazima utvrđenim terenskom anketom 2005. godine kao prvo treba istaći da kod ovogodišnje telefonske ankete **značajno veći udio građana nije uopće naveo neki problem** kao jedan od tri najvažnija problema bilo u lokalnoj zajednici (Pit. 1), bilo u hrvatskom društvu (Pit.2). Kao što je vidljivo iz tablice Pit. 1, kod navođenja problema u lokalnoj zajednici prvi problem nije naveo 26% građana (u usporedbi s 10.7% u terenskoj anketi 2005. godine), drugi problem nije naveo 43.1% građana (u odnosu na 21.6% u terenskoj anketi 2005. godine), a treći problem nije naveo čak 64% građana (u odnosu na 32.7% u terenskoj anketi 2005.). Isto tako kod navođenja problema u hrvatskom društvu (tablica Pit. 2) prvi problem nije naveo 11.1% građana (u odnosu na 6.9% 2005. godine), drugi problem nije naveo 30.6% građana (u odnosu na 13.8% u terenskoj anketi 2005. godine), a treći problem nije naveo čak 56.7% građana (u odnosu na 22.8% u terenskoj anketi 2005.).

Ova razlika u udjelu građana koji su odgovorili na pitanje 1 i 2 (kao i kod pitanja 4 o znanju konkretnih udruga za pojedina područja rada) **najvjerojatnije se može pripisati razlici u metodi** prikupljanja podataka. Uz navedenu ogradu može se navesti da se i u ovogodišnjim podacima nezaposlenost i s njom povezani gospodarski problemi ponovo pojavljuju kao jedan od problema koje navodi relativno najveći udio građana (38.2% za lokalnu zajednicu i 65.6% za razinu hrvatskog društva).

Siromaštvo i korupciju i ove godine navodi značajan udio javnosti (loš materijalni položaj 22.5%, a korupcija 8.2% na razini lokalne zajednice odnosno 38.5% i 22.2% na razini hrvatskog društva), koji je sukladno prije navedenim efektima metode značajno manji nego u terenskoj anketi 2005. godine. Međutim, **na lokalnoj razini prema ovogodišnjim nalazima probleme siromaštva i korupcije navodi znatno manji udio građana nego probleme vezane uz promet i infrastrukturu općenito**. Uz ogradu zbog razlike u metodi ova razlika u nalazima ovogodišnje u odnosu na anketu 2005. godine mogla bi ukazivati da se istaknutost navedenih problema u lokalnoj zajednici prema percepciji javnosti nešto smanjila.

Ujedno su **u ovogodišnjim odgovorima izdvojene kategorije** problema **besperspektivnost** (3% na lokalnoj razini i 1.4% na razini društva) odnosno mentalitet ljudi (5% na lokalnoj razini i 7% na razini hrvatskog društva), te na razini hrvatskog društva problemi iz područja međunarodne politike (1.5%) koje nisu bile uočljive u odgovorima prikupljenima u terenskoj anketi 2005. godine.

1.6. Sažetak

Velika većina građana Republike Hrvatske (između 78.8% i 84.1%) čula je za izraz udruga (ili nevladina organizacija), pri čemu nešto malo manje od polovice i zna značenje toga izraza. Relativno najslabije poznavanje izraza udruga i poznavanje značenja toga izraza utvrđeno je kod osoba starijih od 60 godina, osoba koji su s obzirom na bračni status udovci/udovice, odnosno s obzirom na radni status umirovljenici, te osoba koje žive u mjestima malog stupnja urbaniziranosti. Upoznatost s izrazom udruga i značenjem izraza smanjuje se sa smanjenjem stupnja naobrazbe i visinom prosječnog mjesečnog prihoda po članu domaćinstva. Značajne razlike u poznavanju izraza udruga utvrđene su i u pogledu političke orijentacije, pri čemu građani koji su više lijeve političke orijentacije u značajno većem udjelu poznaju izraz udruga i značenje toga izraza.

Kada se radi o stvarnom znanju konkretnih udruga iz pojedinih područja rada udruga, oko četiri desetine građana nije navelo naziv udruge za niti jedno od analiziranih područja, a oko nešto više od jedne četvrtine navodi naziv udruge za jedno ili dva područja. I u pogledu te mjere poznavanja udruga, utvrđene su značajne razlike s obzirom na dob, bračni status, stupanj naobrazbe, prosječni mjesečni prihod, stupanj urbaniziranosti mjesta i važnost vjere. Pritom je lošije znanje konkretnih udruga karakteristično za osobe u najstarijoj dobnoj skupini (60 godina i više) odnosno udovce/udovice s obzirom na bračni status. Znanje konkretnih udruga smanjuje se sa smanjenjem stupnja naobrazbe i prosječnim mjesečnim prihodom te je manje kod osoba iz mjesta srednjeg i malog stupnja urbaniziranosti.

Dva područja djelovanja rada udruga za koje relativno najveći udio javnosti zna navesti naziv barem jedne udruge su područja vezana uz pitanja branitelja i stradalnika Domovinskog rata (38%) te uz zlostavljanje djece (35% građana).

Između jedne petine i jedne četvrtine građana navodi barem jednu udrugu za područja zaštite okoliša, političkih organizacija i kampanja te ravnopravnosti spolova. Oko četvrtina javnosti navodi udrugu koja se bavi pravima potrošača i ravnopravnošću. Sljedeću skupinu čine područja rada udruga za koje oko jedna sedmina javnosti zna navesti naziv barem jednu udrugu, a to su područja vezana uz probleme siromašnih osoba, prava potrošača, ljudska prava te područje zdravlja. Relativno najmanje poznate udruge (navodi ih do 3% građana) su one koje se bave razvojem civilnog društva, nezaposlenim osobama, religijskom pripadnošću i slobodama, umjetnošću i kulturom, ovisnicima, odgojem i obrazovanjem i statusom nacionalnih manjina.

Pri usporedbi nalaza ovogodišnje ankete s nalazima utvrđenima terenskom anketom 2005. godine uz samu razliku u metodi prikupljanja podataka koja može imati posljedica na utvrđene podatke treba voditi računa i o tome da je teorijska greška pri procjeni populacijskih parametara u obje ankete do 3.2%. S obzirom na to može se reći da usporedba podataka ovogodišnje telefonske

ankete i terenske ankete iz 2005. **ne upućuje na značajniju promjenu u poznavanju i znanju značenja pojma udruga te općenito u znanju naziva konkretnih udruga.** Naime rang pojedinih područja rada udruga s obzirom na udio građana koji navode naziv udruge za to područje u osnovi je podjednak kao i onaj utvrđen 2005. godine (iako su sami udjeli građana koji navode nazive udruga općenito odnosno za pojedina područja manji nego u terenskoj anketi 2005. godine). **Od navedenog pravila odstupaju rezultati za područje rada udruga - zlostavljanje djece,** koje ove godine u telefonskoj anketi navodi značajno više građana nego u terenskoj anketi prošle godine što se može tumačiti kao pokazatelj **poboljšanja upoznatosti građana s udrugama koje se bave područjem zlostavljanja djece.**

U pogledu razlika u poznavanju izraza udruga i znanju naziva udruga **s obzirom na socio-demografska obilježja nalazi telefonske ankete uglavnom su dosljedni** nalazima terenske ankete iz 2005. godine s izuzetkom ne potvrđivanja razlike s obzirom na spol.

**2. IZRAVNO
ISKUSTVO S
UDRUGAMA
I NJIHOVIM
ČLANOVIMA**

2. IZRAVNO ISKUSTVO S UDRUGAMA I NJIHOVIM ČLANOVIMA

2.1. Poznavanje aktivnih članova udruge

Pit. 5. Znete li osobno neku osobu koja je
AKTIVAN ČLAN neke udruge?

	Postotci odgovora (N=1000)
1) Da, više njih	14.9
2) Da, jednu	9.0
3) Ne znam je li netko od mojih prijatelja ili poznanika aktivan član neke udruge	19.8
4) Ne znam niti jednu osobu koja je aktivan član	56.3
Bez odgovora	0.0
Ukupno	100

Nešto više od polovice građana Hrvatske ne zna osobno niti jednu osobu koja je aktivan član neke udruge (56.3%). Njima se u smislu obaviještenosti o udrugama preko poznanika ili prijatelja mogu pridružiti i građani koji ne znaju je li netko od njihovih prijatelja ili poznanika aktivan član neke udruge (19.8%). Odnosno, nešto manje od četvrtine građana (23.9%) zna najmanje jednu osobu koja je aktivan član neke udruge (zbrojeni odgovori *da, više njih* i *da, jednu*).

U odnosu na rezultate utvrđene terenskom anketom 2005. godine, u brojčanom smislu ovogodišnji podaci ukazuju na nešto manji udio građana koji znaju više osoba koji su članovi udruge (14.9% u odnosu na 21.4%), odnosno veći broj građana koji ne znaju niti jednu osobu aktivnog člana udruge (56.3% u odnosu na 48.6%). Međutim, s obzirom na razliku u metodi prikupljanja podataka i teorijsku grešku u zaključivanju od 3.2% za oba istraživanja smatramo da ovogodišnji rezultati ne odstupaju značajno od onih utvrđenih 2005. godine terenskom anketom.

2.2 Poznavanje osoba koje su aktivni članovi udruga s obzirom na sociodemografska obilježja

U svrhu utvrđivanja razlikuju li se građani koji znaju aktivne članove udruga od onih koji ne znaju po sociodemografskim obilježjima, religioznosti i političkoj orijentaciji građani su podijeljeni na one koji znaju jednu ili više osoba aktivnih članova udruge i one koji ne znaju niti jednu osobu ili ne znaju je li netko od njihovih poznanika član udruge. Između te dvije skupine građana nisu utvrđene značajne razlike s obzirom na spol, veličinu prosječna mjesečna prihoda, radni status, bračni status, stupanj urbaniziranosti mjesta, važnost vjere, i političku orijentaciju dok su utvrđene značajne razlike u pogledu dobi i stupnja naobrazbe (tablica 2.2).

TABLICA 2.2.

DOB	Postotci		N
	Znaju jednu ili više osoba (N=240)	Ne znaju niti jednu ili ne znaju jesu li članovi (N=760)	
Do 30 godina	27.0	73.0	219
30-59 godina	26.9	73.1	550
60 i više	12.4	87.6	198
STUPANJ NAOBRAZBE	Znaju jednu ili više osoba (N=240)	Ne znaju niti jednu ili ne znaju jesu li članovi (N=760)	
Osnovna škola ili manje	22.0	78.0	400
Srednja škola	22.4	77.6	450
Viša i visoka škola	34.0	66.0	150

2.3. Izravno iskustvo kao korisnik usluga udruga

Pit. 6. Jeste li ikada Vi osobno ili neki član Vaše obitelji izravno osjetili neke korisne posljedice rada neke udruge? (moguće više odgovora)

	Postotci odgovora (N=1000)	
	Ne	DA
2) da, primanje savjeta	88.4	11.6
3) da, olakšani pristup informacijama koje su mi bitne	89.7	10.3
4) da, primanje emocionalne podrške od članova	98.1	1.9
5) da, neku konkretnu materijalnu pomoć (novci ili stvari)	99.0	1
6) da, konkretnu pomoć u ostvarenju nekih mojih prava	98.1	1.9
7) da, doprinijeli su rješenju nekog problema u lokalnoj zajednici koje mi je bitan	96.4	3.6
8) nešto drugo	96.7	3.3

Relativno mali udio građana je izravno (osobno ili preko člana obitelji) osjetio neku korisnu posljedicu rada neke udruge. Naime 79.2% građana na navedeno pitanje odgovora s ne. Relativno je najviše onih koji navode da su primili neki savjet (11.6%) te da im je zbog aktivnosti udruga bio olakšan pristup nekim bitnim informacijama (10.3%), odnosno prema podacima svaku od te dvije posljedice osjetila je oko desetina građana.

Znatno manji je udio građana koji navode da je rad udruga doprinio rješavanju njima bitnog problema u lokalnoj zajednici (3.6%), a potom da su primili emocionalnu podršku ili neku konkretnu pomoć od rada udruge (1.9% građana).

Od onih koji su naveli da su osjetili barem jednu od navedenih posljedica rada udruge (22.3% javnosti) 50.2% je osjetilo samo jednu od navedenih posljedica, 25% dvije, 12.6% tri, 1.8% četiri, a po 0.9% građana je osjetilo pet navedenih posljedica.

U odnosu na podatke utvrđene terenskom anketom provedenom 2005. godine, treba istaći da je rang posljedica s obzirom na udio građana koji navode da su izravno osjetili određenu posljedicu rada udruge podjednak onome koji je utvrđen terenskom anketom 2005. godine. U odnosu na prošlogodišnje rezultate, ove godine je među građanima koji su odgovorili da su osjetili barem jednu posljedicu rada udruge značajno manji udio onih koji su osjetili samo jednu posljedicu (50.2% u odnosu na 77.4% 2005. godine), odnosno više je građana koji navode da su osjetili dvije ili tri posljedice. Kao što je navedeno, razlika između telefonske i terenske ankete primarno je takva da se uz terensku anketu vežu veći problemi u komunikaciji te bi se na ovom pitanju moglo očekivati slabije dosjećanje u doživljenim posljedicama rada. Stoga ovaj nalaz može ukazivati da se donekle povećao broj ljudi koji su osjetili više posljedica rada udruga, iako nema naznaka da se promijenio ukupan udio građana koji smatraju da su osjetili neku korisnu posljedicu rada udruga.

2.4. Značajne razlike u iskustvu kao korisnik usluga udruga s obzirom na sociodemografska obilježja

---

U svrhu testiranja značajnosti razlike s obzirom na sociodemografska obilježja, religioznost i političku orijentaciju građani su s obzirom na iskustvo kao korisnik usluga udruga podijeljeni u dvije kategorije - građane koji su naveli da nisu osjetili niti jednu od posljedica rada udruga i građane koji su osjetili jednu ili više posljedica. Testiranjem značajnosti razlika između te dvije skupine građana nisu utvrđene statistički značajne razlike s obzirom na spol, bračni status, važnosti vjere i političku orijentaciju, dok su utvrđene značajne razlike s obzirom na dob, stupanj naobrazbe, visinu prosječnog mjesečnog prihoda, stupanj urbaniziranosti mjesta i radni status.

DOB	Postotci		N
	Nisu osjetili niti jednu posljedicu (N=798)	Osjetili jednu ili više posljedica (N=203)	
Do 30 godina	74.2	25.8	225
30-59 godina	78.0	22.0	572
60 i više	90.6	9.4	203
STUPANJ NAOBRABE	Nisu osjetili niti jednu posljedicu (N=798)	Osjetili jednu ili više posljedica (N=203)	
Osnovna škola ili manje	85.0	15.0	400
Srednja škola	78.4	21.6	450
Viša i visoka škola	70.0	30.0	150
MJESEČNI PROSJEČNI PRIHOD	Nisu osjetili niti jednu posljedicu (N=798)	Osjetili jednu ili više posljedica (N=203)	
Do 1 000 kuna po članu	87.2	12.8	164
Više od 1 000 a manje od 3 tisuće	80.4	19.6	588
Više od 3 000 tisuće	71.6	28.4	225
STUPANJ URBANIZIRANOSTI	Nisu osjetili niti jednu posljedicu (N=798)	Osjetili jednu ili više posljedica (N=203)	
MJESTA			
Veliki	73.1	26.9	335
Srednji	78.9	21.1	318
Mali	87.0	13.0	346
RADNI STATUS	Nisu osjetili niti jednu posljedicu (N=798)	Osjetili jednu ili više posljedica (N=203)	
U stalnom radnom odnosu ili na određeno	76.2	23.8	412
Nezaposlen (na burzi)	77.8	22.2	126
Umirovljenik	86.2	13.8	333

Među građanima koji su naveli da su osjetili barem jednu od navedenih posljedica rada udruge (20.3% javnosti), značajno je više osoba mlađih od 60 godina, osoba koje s obzirom na radni status nisu umirovljenici, osoba s višim stupnjem naobrazbe nego osoba niskog stupnja naobrazbe, osoba iz skupine najviših prihoda te osoba iz mjesta velikog i srednjeg stupnja urbaniziranosti nego iz mjesta malog stupnja urbaniziranosti.

U odnosu na rezultate terenske ankete 2005. godine, ovogodišnji rezultati ne potvrđuju značajno razlikovanje s obzirom na spol, važnost vjere i političku orijentaciju, dok su u pogledu dobi, obrazovanja i stupnja urbaniziranosti potvrđene značajne razlike, koje po smjeru ne odstupaju znatnije od nalaza terenske ankete 2005.

2.5. Zastupljenost članstva u udrugama s obzirom na tip članstva

Pit. 12. Jeste li Vi osobno član neke udruge (nevladine organizacije) ili ste ikada bili član?

	N	Postotci odgovora
1) nisam	903	90.3
2) član sam ali ne aktivan	41	4.1
3) aktivan sam član kao volonter (nisam plaćen/a za svoj rad)	41	4.1
4) aktivan sam član kao profesionalac (plaćen/a sam za svoj rad)	7	0.7
Bez odgovora	8	0.8
Ukupno	1000	100

Na pitanje o sadašnjem ili ranijem članstvu u udruzi 90.3% građana odgovara da nije član udruge, odnosno nešto manje od desetine građana RH (8.8%) se smatra članom neke udruge. Udio građana koji su (ili su bili) aktivni članovi udruga prema podacima je 4.8%, pri čemu 4.1% građana RH navodi da su aktivni članovi volonteri, a 0.7% ih u radu udruge sudjeluje kao profesionalci.

Navedeni rezultati podjednaki su onima utvrđenima istim pitanjem terenskom anketom 2005. godine i ne ukazuju na promjenu u zastupljenosti članstva u udrugama.

2.6. Značajne razlike između članova i nečlanova u sociodemografskim obilježjima

Između građana koji su naveli da nisu članovi udruge (90.3%) i onih koji su odgovorili da su član udruge (8.8% združeni odgovori 2, 3, i 4 na pit. 12) značajne razlike utvrđene su samo s obzirom na stupanj naobrazbe (tablica 4.2.), pri čemu s porastom stupnja naobrazbe raste i udio članova udruga.

TABLICA 2.6.

STUPANJ NAOBRABZE	Postotci		N
	Nisu članovi (N=903)	Članovi (N=88)	
Osnovna škola ili manje	91.4	8.6	394
Srednja škola	92.7	7.3	449
Viša i visoka škola	85.2	14.8	149

U odnosu na rezultate terenske ankete iz 2005. godine ovi su rezultati dosljedni u pogledu razlike s obzirom na stupanj naobrazbe, međutim ove godine nije potvrđeno značajno razlikovanje s obzirom na dob.

2.7. Sažetak

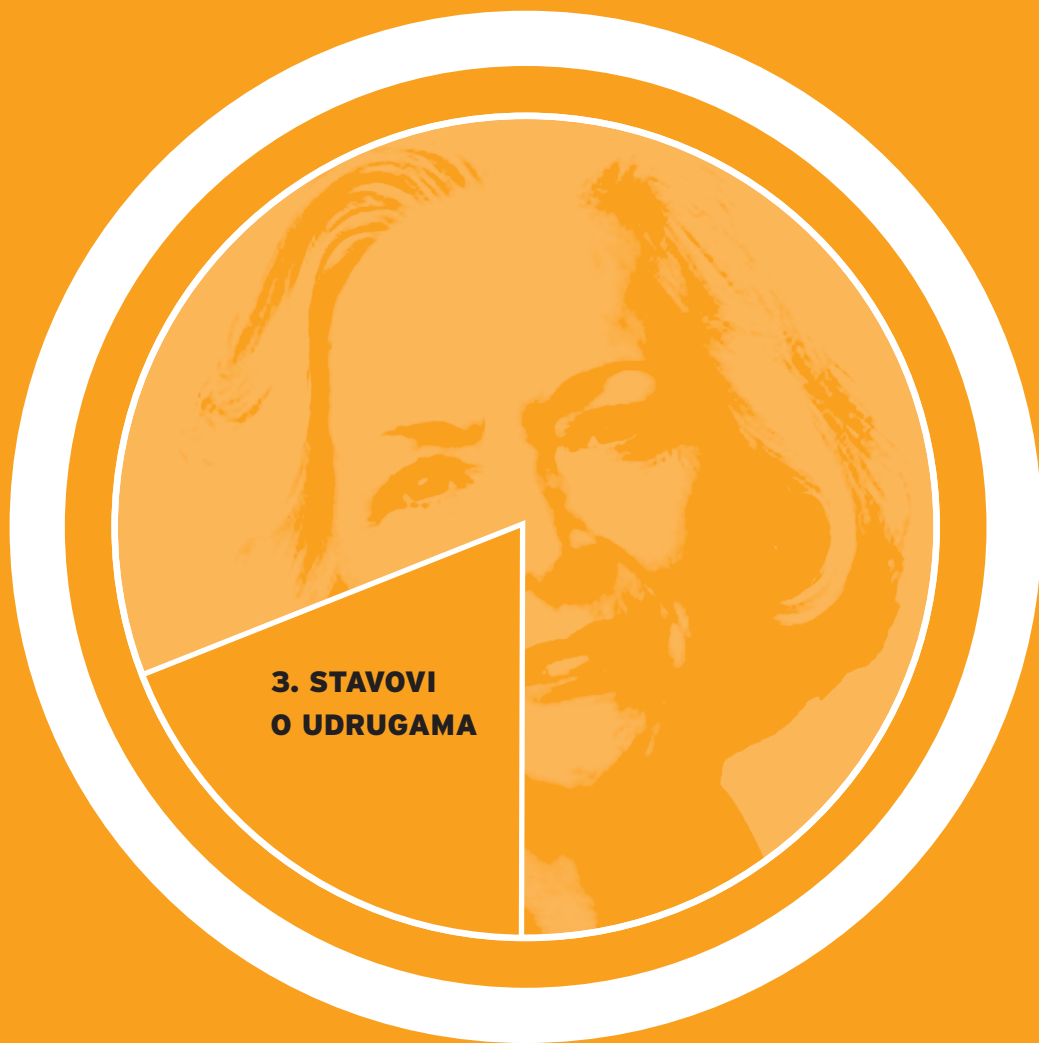

Nešto manje od četvrtine građana (23.9%) zna najmanje jednu osobu koja je aktivan član neke udruge, pri čemu je njihov udio značajno veći među osobama mlađim od 60 godina, te građanima koji su višeg ili visokog stupnja naobrazbe. S obzirom na razliku u metodi prikupljanja podataka i teorijsku grešku, može se reći da ovogodišnji nalazi o zastupljenosti poznavanja članova udruga ne odstupaju značajno od onih utvrđenih 2005. godine terenskom anketom.

U pogledu izravnog iskustva, oko petina javnosti je izravno (osobno ili preko člana obitelji) osjetila neku korisnu posljedicu rada neke udruge, od kojih je gotovo polovica osjetila samo jednu od navedenih posljedica, najčešće neki savjet (11.6%) ili olakšani pristup informacijama (10.3%). Među građanima koji su naveli da su osjetili barem jednu od navedenih posljedica rada udruge (20.3% javnosti), značajno je više osoba mlađih od 60 godina, osoba koje s obzirom na radni status nisu umirovljenici, osoba s višim stupnjem naobrazbe nego osoba niskog stupnja naobrazbe, osoba iz skupine najviših prihoda te osoba iz mjesta velikog i srednjeg stupnja urbaniziranosti nego iz mjesta malog stupnja urbaniziranosti, čime su potvrđeni nalazi u pogledu tih obilježja iz terenske ankete 2005. godine, međutim nije potvrđeno značajno razlikovanje s obzirom na spol, važnost vjere i političku orijentaciju.

Nešto manje od jedne desetine građana Republike Hrvatske (8.8%) smatra se članom neke udruge, pri čemu je 4.1 % građana aktivnih članova volontera a 0.7% građana su aktivni članovi profesionalci, pri čemu se članstvo u udrugama povećava s porastom stupnja naobrazbe. Može se reći da su ovogodišnji nalazi u pogledu zastupljenosti članstva i značajnoj razlici s obzirom na stupanj naobrazbe podjednaki onima iz terenske ankete 2005. godine, pri čemu ove godine nije potvrđen nalaz prema kojem je udio članstva u udrugama značajno veći u kategoriji građana srednje dobi.

**3. STAVOVI
O UDRUGAMA**

3. STAVOVI O UDRUGAMA

3.1. Opći stav o radu udruga

Pit. 7. Koji od sljedećih odgovora najbolje odražava Vaše mišljenje o radu udruga ili nevladinih organizacija?

	Postotci odgovora (N=1000)
1) rad udruga je izrazito koristan za društvo	27.6
2) rad udruga je donekle koristan	44.1
3) udruge nisu štetne, ali ne čine niti išta korisno za društvo	25.1
4) rad udruga je štetan za društvo	1.5
5) rad udruga je izrazito štetan za društvo	0.5
bez odgovora	1.2
Ukupno	100

Dominantan odgovor na pitanje o radu udruga ili nevladinih organizacije je da je rad udruga donekle koristan za društvo, pri čemu tako odgovara 44.1% građana. Ujedno, nešto više od četvrtine građana (27.6%) smatra da je rad udruga izrazito koristan za društvo. Dakle, nešto manje od tri četvrtine građana (71.7% zbrojeni odgovori *izrazito koristan*, i *donekle koristan*) izražava pozitivan opći stav o radu udruga. Neutralan opći stav prema radu udruga izražava jedna četvrtina građana (25.1%), a svega 2% građana izražava umjereno ili izrazito negativan stav.

Navedeni rezultati vrlo su slični onima utvrđenima istim pitanjem, ali terenskom anketom 2005. godine, kad je skoro tri četvrtine građana Hrvatske izrazilo pozitivan opći stav, pri čemu je oko četvrtina (27.1%) imala izrazito pozitivan opći stav, a skoro polovica umjereno pozitivan (46.1%), te se na temelju prikupljenih podataka može reći da u općem stavu javnosti prema udrugama nije došlo do znatnijih promjena u odnosu na 2005. godinu.

3.2. Značajne razlike u općem stavu prema udrugama s obzirom na sociodemografska obilježja

U svrhu testiranja značajnosti razlika u općem stavu u jednu kategoriju su sažeti odgovori koji ukazuju na pozitivan stav „izrazito koristan“ i „donekle koristan“. Kako je vrlo mali udio građana koji imaju negativan opći stav (2%), oni nisu uključeni u testiranje značajnosti, nego je testiranje značajnosti provedeno samo između kategorija građana s pozitivnim i neutralnim općim stavom.

U općem stavu prema udrugama nije potvrđeno značajno razlikovanje s obzirom na spol, stupanj urbaniziranosti mjesta, važnost vjere i političku orijentaciju, dok su utvrđene značajne razlike s obzirom na dob, stupanj naobrazbe, visinu prosječnog mjesečnog prihoda te bračni i radni status.

TABLICA 3.2.

	Postotci		N
DOB	Izrazito / donekle korisne (N=718)	Niti štetne niti korisne (N=251)	
Do 30 godina	83.0	17.0	223
30-59 godina	75.3	24.7	551
60 i više	60.6	39.4	193
STUPANJ NAOBRABZE	Izrazito / donekle korisne (N=718)	Niti štetne niti korisne (N=251)	
Osnovna škola ili manje	68.8	31.2	381
Srednja škola	74.8	25.2	441
Viša i visoka škola	85.7	14.3	147
MJESEČNI PROSJEČNI PRIHOD	Izrazito / donekle korisne (N=718)	Niti štetne niti korisne (N=251)	
Do 1 000 kuna po članu	63.0	37.0	154
Više od 1 000 a manje od 3 tisuće	73.6	26.4	571
Više od 3 000 tisuće	82.7	17.3	220
BRAČNI STATUS	Izrazito / donekle korisne (N=718)	Niti štetne niti korisne (N=251)	
Oženjen/udata	74.2	25.8	658
Neoženjen/neudata	82.2	17.8	185
Udovac/udovica	60.4	39.6	106
RADNI STATUS	Izrazito / donekle korisne (N=718)	Niti štetne niti korisne (N=251)	
U stalnom radnom odnosu ili na određeno	79.9	20.1	402
Nezaposlen (na burzi)	70.3	29.7	118
Umirovljenik	63.2	36.8	326

Udio građana koji izražavaju pozitivan opći stav prema udrugama povećava se sa smanjenjem dobi (odnosno najmanje je karakterističan za osobe starije od 60 godine), porastom stupnja naobrazbe i visinom prosječnih mjesečnih prihoda. U pogledu radnog statusa, udio građana s pozitivnim općim stavom značajno je veći među građanima koji su zaposleni (na određeno ili neodređeno vrijeme) nego među onima koji su nezaposleni, a pogotovo one koji su umirovljenici. U pogledu bračnog statusa udio građana s pozitivnim općim stavom značajno je veći u skupini građana koji nisu u braku nego građana koji su u braku, a najmanji je u skupini udovaca/udovica.

U odnosu na nalaze terenske ankete 2005. godine ovogodišnji rezultati potvrđuju značajno veći udio onih s pozitivnim općim stavom u relativno najmlađoj dobnoj skupini (do 30) godina. U pogledu stupnja naobrazbe i prosječnog mjesečnog prihoda u istraživanju 2005. godine nisu utvrđene značajne razlike u općem stavu, a ove godine jesu, pri čemu je smjer utvrđenih razlika očekivan i sukladan nalazima iz 2005. utvrđenima u pogledu tih obilježja na nekima mjerama posebnih stavova prema udrugama.

3.3. Pozitivna i negativna mišljenja o udrugama

Pit. 11. Slijedi niz tvrdnji o udrugama. Molimo Vas da uz svaku tvrdnju kažete u kojoj mjeri se s njom slažete ili ne slažete.

Postotci odgovora (N=1008)

	Potpuno se slažem	Uglavnom se slažem	Niti se slažem niti ne slažem	Uglavnom se ne slažem	Uopće se ne slažem	Bez od.	Ukupno
Pozitivno vrednovanje važnosti i uloge udruga u društvu							
1. Udruge u velikoj mjeri poboljšavaju uvjete i kvalitetu života u zajednici.	13.4	41.4	31.2	9.8	3.8	0.4	100
3. Danas su udruge u svom radu mnogo djelotvornije nego prije 5 godina.	16.5	37.7	32.5	9.8	3.4	0.2	100
8. Udruge imaju važnu ulogu u isticanju i rješavanju problema u društvu.	19.2	42.3	29.8	6	1.8	0.9	100
Sumnjičavost prema udrugama i njihovim ciljevima							
2. Većina ljudi koji su aktivni u udrugama to rade zbog nekog osobnog interesa.	13.7	26.4	33.7	17.4	8.5	0.4	100
4. Pravi ciljevi udruga ovise o onom tko ih financira.	17.4	30	33.1	15.1	4.2	0.4	100
5. Većina udruga i njihovih članova je poštena i etična u raspolaganju novcima koje dobivaju.	8.3	36.2	36.1	13.7	5.3	0.4	100
6. Udruge često imaju neke dodatne ciljeve koji nisu javni i vidljivi na prvi pogled.	16.2	28.7	34.9	14.9	4.2	1.0	100
Odnos vlasti i udruga							
7. Vlasti bi trebale više izravno financirati udruge (davati im novac).	21.8	34.7	30.7	8.4	3.4	1	100
9. Vlasti bi trebale ohrabrivati aktivnosti udruga kroz smanjenje poreza za njih.	22.9	39.9	28.1	5.4	3	0.7	100

Od svih devet tvrdnji najveći udio javnosti (62.8%) u određenom se stupnju slaže s tvrdnjom da bi vlasti trebale ohrabrivati aktivnosti udruga kroz smanjenje poreza za njih (8.4% izražava ne slaganje), pri čemu je kod druge tvrdnje koja se odnosi na odnos vlasti i udruga prema kojoj bi vlasti trebali više izravno financirati udruge također dominantan odgovor slaganje (56.5%).

Po udjelu građana koji se slažu odnosno izdržavaju pozitivan stav, nakon tvrdnje da bi vlasti trebale ohrabrivati aktivnosti udruga kroz smanjenje poreza za njih, slijedi tvrdnja da udruge imaju važnu ulogu u isticanju i rješavanju problema u društvu (61.5% građana izražava slaganje, a 7.8% ne slaganje), dok se sa ostale dvije tvrdnje koje govore o pozitivnoj ulozi i djelotvornosti udruga u određenom stupnju slaže između 44.8% i 54.2% javnosti, dok je oko trećina (31.2% odnosno 32.5%) neutralnog stava.

S negativno sročanim tvrdnjama koje ukazuju na sumnjičavost prema udrugama slaže se nešto više od dvije petine javnosti (u rasponu od 40.1% do 44.9%). Podjednaki udio (44.5%) slaže se s tvrdnjom koja je sročena u obrnutom smjeru te izražava ne postojanje sumnjičavosti, dok je nešto više od trećine (36.1%) neutralnog stava, a oko petina javnosti (19%) se ne slaže s tom tvrdnjom te izražava sumnjičavost prema radu udruga.

U odnosu na rezultate utvrđene terenskom anketom 2005. godine ovogodišnji rezultati su u brojčanom smislu donekle različiti samo kod dvije od devet analiziranih tvrdnji. Tako se prema ovogodišnjim podacima s negativnom sročenom tvrdnjom 4 *Pravi ciljevi udruga ovise o onom tko ih financira* slaže oko 10% manje građana, odnosno toliko više ih izražava ne slaganje, dok se s pozitivnom tvrdnjom 5 *Većina udruga i njihovih članova je poštena i etična u raspolaganju novcima koje dobivaju* slaže oko 10% više građana. Dakle, u oba slučaja radi se o razlici od oko 10% u smjeru povećanja udjela građana koji izražavaju pozitivan stav. S obzirom na razliku u metodi, teorijsku grešku uzoraka do 3.2% i to da je znatnija razlika utvrđena na dvije od devet analiziranih tvrdnji ne može se sa sigurnošću zaključiti da navedena razlika ukazuje na značajnije povećanje udjela građana koji izražavaju pozitivne posebne stavove prema udrugama.

3.4. Značajne razlike u pozitivnim i negativnim mišljenjima prema udrugama s obzirom na sociodemografska obilježja

U svrhu provjere razlikuju li se posebni stavovi prema udrugama s obzirom na sociodemografska obilježja, važnost vjere i političku orijentaciju, originalni odgovori građana u 5 kategorija sažeti su u 3, odnosno združene su kategorije „potpuno se slažem“ i „uglavnom se slažem“, te kategorije „uglavnom se ne slažem“ i „uopće se ne slažem“, dok su građani koji na navedena pitanja nisu odgovorili isključeni iz obrade.

PIT. 11.1. Udruge u velikoj mjeri poboljšavaju uvjete i kvalitetu života u zajednici

STUPANJ NAOBRABZBE	Postotci			N
	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=548)	Niti se slažem niti ne slažem (N=312)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=136)	
Osnovna škola ili manje	50.0	37.2	12.8	398
Srednja škola	56.3	29.4	14.3	449
Viša i visoka škola	64.4	21.5	14.1	149
MJESEČNI PROSJEČNI PRIHOD	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=548)	Niti se slažem niti ne slažem (N=312)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=136)	
Do 1 000 kuna po članu	63.2	42.0	14.8	162
Više od 1 000 a manje od 3 tisuće	58.3	29.0	12.8	587
Više od 3 000 tisuće	56.3	29.0	14.7	224
STUPANJ URBANIZIRANOSTI MJESTA	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=548)	Niti se slažem niti ne slažem (N=312)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=136)	
Veliki	57.4	27.3	15.3	333
Srednji	58.7	31.1	10.2	315
Mali	49.6	35.2	15.3	347
POLITIČKA ORIJENTACIJA	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=467)	Niti se slažem niti ne slažem (N=286)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=114)	
Desno	42.9	37.3	19.8	177
Centar	54.6	35.1	10.3	399
Lijevo	59.5	27.5	13.1	291

U pogledu tvrdnje da *udruge u velikoj mjeri poboljšavaju uvjete i kvalitetu života u zajednici*, značajna razlika utvrđena je s obzirom na stupanj naobrazbe, prosječni mjesečni prihod, stupanj urbaniziranosti mjesta i samoprocjenu političke orijentacije. **Udio građana koji se slažu s navedenom tvrdnjom povećava se s porastom stupnja naobrazbe** (a opada udio građana s neutralnim stavom), **veći je među građanima iz mjesta velikog i srednjeg stupnja urbaniziranosti** nego malog, te **među građanima koji su više lijeve, pa i središnje političke orijentacije** nego među građanima koji se pozicioniraju desno. U pogledu prosječnog mjesečnog prihoda može se reći da je udio građana koji izražavaju neutralan stav najveći u skupini osoba s relativno najnižim prosječnim prihodom.

P. 11.3. Danas su udruge u svom radu mnogo djelotvornije nego prije 5 godina

DOB	Postotci			N
	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=541)	Niti se slažem niti ne slažem (N=324)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=132)	
Do 30 godina	63.6	24.9	11.6	225
30-59 godina	53.9	30.6	15.4	571
60 i više	44.8	46.3	9.0	201
STUPANJ NAOBRABZE	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=541)	Niti se slažem niti ne slažem (N=324)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=132)	
Osnovna škola ili manje	44.9	41.6	13.5	399
Srednja škola	59.6	27.9	12.4	451
Viša i visoka škola	62.7	22.7	14.7	150
MJESEČNI PROSJEČNI PRIHODI	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=541)	Niti se slažem niti ne slažem (N=324)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=132)	
Do 1 000 kuna po članu	36.8	45.4	17.8	163
Više od 1 000 a manje od 3 tisuće	53.1	31.6	15.3	588
Više od 3 000 tisuće	68.4	26.2	5.3	225
STUPANJ URBANIZIRANOSTI MJESTA	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=541)	Niti se slažem niti ne slažem (N=324)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=132)	
Veliki	56.4	32.8	10.7	335
Srednji	60.9	28.4	10.7	317
Mali	46.1	36	17.9	347
BRAČNI STATUS	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=541)	Niti se slažem niti ne slažem (N=324)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=132)	
Oženjen/udata	52.0	33.2	14.8	677
Neoženjen/neudata	64.9	26.2	8.9	191
Udovac/udovica	50.5	40.4	9.2	109
RADNI STATUS	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=541)	Niti se slažem niti ne slažem (N=324)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=132)	
U stalnom radnom odnosu ili na određeno	58.6	26.5	14.8	411
Nezaposlen (na burzi)	48.4	39.7	11.9	126
Umirovljenik	47.6	39.8	12.7	332

U pogledu tvrdnje da su *danas udruge u svom radu mnogo djelotvornije nego prije 5 godina*, utvrđene su značajne razlike s obzirom na dob, stupanj naobrazbe, prosječni mjesečni prihod, stupanj urbaniziranosti mjesta te bračni i radni status.

Građani mlađe dobi se u značajno većem udjelu slažu s navedenom tvrdnjom od građana srednje, a pogotovo starije dobi (koji češće izražavaju neutralan stav). **Udio građana koji se slažu** s navedenom tvrdnjom **povećava se sa povećanjem stupnja naobrazbe i visinom prosječnog mjesečnog prihoda. Udio građana s pozitivnim stavom veći je** među građanima iz **mjestu velikog i srednjeg stupnja urbaniziranosti** nego malog stupnja urbaniziranosti, među **neoženjenim/neudatima** te onima koji su **zaposleni** (u stalnom radnom odnosu ili rade na određeno vrijeme).

Pit. 11.8. Udruge imaju važnu ulogu u isticanju i rješavanju problema u društvu

DOB	Postotci			N
	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=615)	Niti se slažem niti ne slažem (N=298)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=79)	
Do 30 godina	74.4	19.3	6.3	223
30-59 godina	61.3	29.4	9.3	568
60 i više	50.2	43.8	6	201
STUPANJ NAOBRAZBE	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=615)	Niti se slažem niti ne slažem (N=298)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=79)	
Osnovna škola ili manje	50.1	41.1	8.8	397
Srednja škola	68.5	25.2	6.3	445
Viša i visoka škola	74.5	15.4	10.1	149
MJESEČNI PROSJEČNI PRIHODI	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=615)	Niti se slažem niti ne slažem (N=298)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=79)	
Do 1 000 kuna po članu	44.4	44.4	11.1	162
Više od 1 000 a manje od 3 tisuće	62.0	29.3	8.7	584
Više od 3 000 tisuće	74.1	21.4	4.5	224
STUPANJ URBANIZIRANOSTI MJESTA	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=615)	Niti se slažem niti ne slažem (N=298)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=79)	
Veliki	66.9	28.0	5.1	332
Srednji	66.1	27.5	6.3	316
Mali	53.5	34.3	12.2	344
POLITIČKA ORIJENTACIJA	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=615)	Niti se slažem niti ne slažem (N=298)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=79)	
Desno	47.7	41.5	10.8	176
Centar	65.4	26.8	7.8	399
Lijevo	65.3	29.2	5.6	288
BRAČNI STATUS	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=615)	Niti se slažem niti ne slažem (N=298)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=79)	
Oženjen/udata	59.9	31.3	8.8	674
Neoženjen/neudata	73.0	22.2	4.8	189
Udovac/udovica	54.5	37.3	8.2	110
RADNI STATUS	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=615)	Niti se slažem niti ne slažem (N=298)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=79)	
U stalnom radnom odnosu ili na određeno	65.1	26.8	8.1	407
Nezaposlen (na burzi)	57.3	30.6	12.1	124
Umirovljenik	55.4	38.3	6.3	332

U pogledu tvrdnje *Udruge imaju važnu ulogu u isticanju i rješavanju problema u društvu* utvrđene su značajne razlike s obzirom na sva analizirana obilježja osim spola i važnosti vjere.

Građani mlađe dobi značajno se u većem udjelu slažu s navedenom tvrdnjom od građana srednje, a pogotovo starije dobi (koji češće izražavaju neutralan stav). **Udio građana s pozitivnim**

stavom raste s porastom naobrazbe (pri čemu je među građanima nižeg stupnja obrazovanja značajno više onih koji izražavaju neutralan stav). **Udio građana s pozitivnim stavom povećava se s povećanjem prosječnog mjesečnog prihoda.** U pogledu stupnja urbaniziranosti utvrđeno je da je **udio građana s pozitivnim stavom veći u mjestima velikog i srednjeg stupnja urbaniziranosti.** U pogledu **političke orijentacije udio građana koji izražavaju pozitivan stav veći je** u skupini građana koji se pozicioniraju **lijevo i središnje** nego desno.

U pogledu bračnog statusa, **udio građana koji izražavaju pozitivan stav značajno je veći u skupini neoženjenih/neudatih** nego u skupini oženjenih/udatih, odnosno skupini umirovljenika. U pogledu radnog statusa, **udio građana s pozitivnim stavom značajno je veći među onima koji su zaposleni** (na neodređeno ili određeno vrijeme) nego među nezaposlenima i umirovljenicima.

Pit. 11.2. Većina ljudi koji su aktivni u udrugama to rade zbog nekog osobnog interesa.

	Postotci			N
	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=400)	Niti se slažem niti ne slažem (N=337)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=259)	
SPOL				
Muškarci	45.1	33.5	21.4	477
Žene	35.6	34.1	30.3	519
DOB				
Do 30 godina	43.6	29.8	26.7	225
30-59 godina	42.3	30.2	27.5	570
60 i više	30.7	48.5	20.8	202
STUPANJ NAOBRABZE				
Osnovna škola ili manje	40.9	38.6	20.6	401
Srednja škola	42.9	29.7	27.5	448
Viša i visoka škola	30.7	33.3	36.0	150
POLITIČKA ORIJENTACIJA				
Desno	49.4	33.5	17.0	176
Centar	40.1	31.7	28.2	401
Lijevo	33.4	39.7	26.9	290
BRAČNI STATUS				
Oženjen/udata	42.5	31.4	26.1	675
Neoženjen/neudata	40.0	30.0	30.0	190
Udovac/udovica	28.2	50	21.8	110

S negativno formuliranom tvrdnjom *da većina ljudi koji su aktivni u udrugama to rade zbog nekog osobnog interesa* značajno se manje slažu ili drugim riječima u manjoj mjeri izražavaju sumnjičavost prema udrugama žene, **građani višeg stupnja obrazovanja, lijeve i središnje političke orijentacije**, dok osobe starije od 60 godina, te udovci ili udovice češće izražavaju neutralan stav (vjerojatno povezano s njihovom očekivano starijom dobi).

Pit. 11. 4. Pravi ciljevi udruga ovise o onom tko ih financira.

DOB	Postotci			N
	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=473)	Niti se slažem niti ne slažem (N=331)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=192)	
Do 30 godina	49.3	31.6	19.1	225
30-59 godina	49.8	28.9	21.2	570
60 i više	38.8	47.3	13.9	201
STUPANJ NAOBRABZE	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=473)	Niti se slažem niti ne slažem (N=331)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=192)	
Osnovna škola ili manje	41.9	37.1	21.1	399
Srednja škola	53.2	29.8	16.9	449
Viša i visoka škola	45.3	32.4	22.3	148
STUPANJ URBANIZIRANOSTI MJESTA	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=473)	Niti se slažem niti ne slažem (N=331)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=192)	
Veliki	49.4	32.0	18.6	334
Srednji	44.2	30	25.9	317
Mali	48.7	37.1	14.2	345
POLITIČKA ORIJENTACIJA	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=473)	Niti se slažem niti ne slažem (N=331)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=192)	
Desno	54.5	31.3	14.2	176
Centar	50.0	33.3	16.7	402
Lijevo	41.0	34.8	24.1	290
RADNI STATUS	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=615)	Niti se slažem niti ne slažem (N=298)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=79)	
U stalnom radnom odnosu ili na određeno	46.6	29.8	23.7	410
Nezaposlen (na burzi)	44.4	39.7	15.9	126
Umirovljenik	46.5	36.9	16.6	331

U pogledu tvrdnje *Pravi ciljevi udruga ovise o onome tko ih financira* dakle tvrdnjom koja je tako sročena da slaganje s njom ukazuje na sumnjičavost prema udrugama utvrđene su značajne razlike s obzirom na dob, stupanj naobrazbe, stupanj urbaniziranosti mjesta, političku orijentaciju i radni status.

Građani najstarije dobi relativno **češće izražavaju neutralan stav**, a rjeđe pozitivan ili negativan stav. U pogledu stupnja naobrazbe slaganje s navedenom tvrdnjom relativno je češće u skupini građana srednjeg stupnja naobrazbe koji se ujedno u najmanjem broju ne slažu s tom tvrdnjom. U pogledu stupnja urbaniziranosti slaganje s tvrdnjom je značajno manje u skupini građana iz mjesta srednjeg stupnja urbaniziranosti koji se ujedno u najvećoj mjeri ne slažu s navedenom tvrdnjom. **Udio građana koji se ne slažu s navedenom tvrdnjom veći je među građanima lijeve političke orijentacije i među građanima koji su zaposleni.**

Pitanje 11.5. Većina udruga i njihovih članova je poštena i etična u raspolaganju novcima koje dobivaju

DOB	Postotci			N
	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=444)	Niti se slažem niti ne slažem (N=361)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=190)	
Do 30 godina	42.2	37.3	20.4	225
30-59 godina	48.9	32.2	19.0	569
60 i više	35.3	46.8	17.9	201

U pogledu tvrdnje 11. 5. *Većina udruga i njihovih članova je poštena i etična u raspolaganju novcima koje dobivaju* značajna razlika utvrđena je samo s obzirom na dob pri čemu građani stariji od 60 godina u značajno većem broju izražavaju neutralan stav, odnosno u manjem se broju slažu s navedenom tvrdnjom.

Pit. 11. 6. Udruge često imaju neke dodatne ciljeve koji nisu javni i vidljivi na prvi pogled.

	Postotci			N
	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=449)	Niti se slažem niti ne slažem (N=349)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=192)	
SPOL				
Muškarci	50.7	33.2	16.1	473
Žene	40.4	37.1	22.4	517
DOB				
Do 30 godina	55.3	27.0	17.7	226
30-59 godina	45.0	34.2	20.9	565
60 i više	35.2	47.7	17.1	199
STUPANJ NAOBRABZE				
Osnovna škola ili manje	42.9	40.8	16.3	392
Srednja škola	47.5	31.9	20.5	448
Viša i visoka škola	45.3	31.1	23.6	148
MJESEČNI PROSJEČNI PRIHOD				
Do 1 000 kuna po članu	49.4	40.7	9.9	162
Više od 1 000 a manje od 3 tisuće	43.9	34.5	21.6	579
Više od 3 000 tisuće	45.5	33.9	20.5	224
STUPANJ URBANIZIRANOSTI MJESTA				
Veliki	52.1	34.6	13.3	332
Srednji	40.4	31.2	28.4	317
Mali	43.6	39.5	17.0	342
POLITIČKA ORIJENTACIJA				
Desno	46.9	38.9	14.3	175
Centar	49.2	30.2	20.6	398
Lijevo	38.6	42.1	19.3	290

U pogledu tvrdnje 11.6 *Udruge često imaju neke dodatne ciljeve koji nisu javni i vidljivi na prvi pogled* utvrđene su značajne s obzirom na spol, dob, stupanj naobrazbe, prosječni mjesečni prihod, stupanj urbaniziranosti mjesta i političku orijentaciju.

S navedenom negativno sročenom tvrdnjom manje se slažu **žene**, osobe iz mjesta **srednjeg stupnja urbaniziranosti i lijeve političke orijentacije**, odnosno navedene skupine građana u pogledu ove tvrdnje **rjeđe izražavaju sumnjičavost prema udrugama**. U pogledu ove tvrdnje neutralan stav češće izražavaju građani starije dobi, građani nižeg stupnja naobrazbe i nižih mjesečnih prihoda.

Pit. 11. 7. Vlasti bi trebale više izravno financirati udruge (davati im novac).

DOB	Postotci			N
	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=565)	Niti se slažem niti ne slažem (N=307)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=119)	
Do 30 godina	66.8	24.2	9.0	223
30-59 godina	56.3	29.8	13.9	567
60 i više	48.3	41.8	10.0	201
MJESEČNI PROSJEČNI PRIHOD	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=565)	Niti se slažem niti ne slažem (N=307)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=119)	
Do 1 000 kuna po članu	47.5	37.5	15.0	160
Više od 1 000 a manje od 3 tisuće	57.6	30	12.3	583
Više od 3 000 tisuće	61.8	30.2	8	225
POLITIČKA ORIJENTACIJA	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=565)	Niti se slažem niti ne slažem (N=307)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=119)	
Desno	41.8	41.2	16.9	177
Centar	58.1	29.6	12.3	399
Lijevo	62.1	27.6	10.3	290
BRAČNI STATUS	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=565)	Niti se slažem niti ne slažem (N=307)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=119)	
Oženjen/udata	55.7	30.1	14.2	671
Neoženjen/neudata	65.1	28.6	6.3	189
Udovac/udovica	50.5	41.3	8.3	109

U pogledu pozitivno sročene tvrdnje 16. 7. *Vlasti bi trebale više izravno financirati udruge (davati im novac)*, utvrđene su značajne razlike s obzirom na dob, visinu prosječnog mjesečnog prihoda, političku orijentaciju i bračni status.

Slaganje s navedenom tvrdnjom relativno je najveće u skupini građana mlađe, a potom srednje dobi, građana srednjih i viših mjesečnih prihoda, građana koji se na kontinuumu političke orijentacije smještaju više lijevo ili središnje, te osoba koje su neoženjene ili neudate s obzirom na bračni status.

Pit. 11. 9. Vlasti bi trebale ohrabrivati aktivnosti udruga kroz smanjenje poreza za njih.

DOB	Postotci			N
	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=627)	Niti se slažem niti ne slažem (N=282)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=84)	
Do 30 godina	73.2	20.1	6.7	224
30-59 godina	62.9	27.8	9.3	568
60 i više	52.7	39.3	8.0	201
STUPANJ NAOBRABZE	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=627)	Niti se slažem niti ne slažem (N=282)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=84)	
Osnovna škola ili manje	55.4	35.0	9.6	397
Srednja škola	66.4	25.1	8.5	446
Viša i visoka škola	74.5	20.1	5.4	149
MJESEČNI PROSJEČNI PRIHODI	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=627)	Niti se slažem niti ne slažem (N=282)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=84)	
Do 1 000 kuna po članu	45.4	45.4	9.2	163
Više od 1 000 a manje od 3 tisuće	63.8	26.8	9.4	583
Više od 3 000 tisuće	73.1	22	4.9	223
STUPANJ URBANIZIRANOSTI MJESTA	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=627)	Niti se slažem niti ne slažem (N=282)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=84)	
Veliki	64.2	27.4	8.4	332
Srednji	69.9	23.1	7.0	316
Mali	56.2	33.9	9.9	345
POLITIČKA ORIJENTACIJA	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=627)	Niti se slažem niti ne slažem (N=282)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=84)	
Desno	42.0	43.8	14.2	176
Centar	64.5	28.8	6.8	400
Lijevo	69.7	22.4	7.9	290
BRAČNI STATUS	Potpuno / Uglavnom se slažem (N=627)	Niti se slažem niti ne slažem (N=282)	Uglavnom / uopće se ne slažem (N=84)	
Oženjen/udata	61.8	28.7	9.5	675
Neoženjen/neudata	69.8	23.3	6.9	189
Udovac/udovica	57.8	37.6	4.6	109

U pogledu pozitivno sročene tvrdnje 11.9. *Vlasti bi trebale ohrabrivati aktivnosti udruga kroz smanjenje poreza za njih.* utvrđene su značajne razlike s obzirom na dob, stupanj naobrazbe, visinu prosječnog mjesečnog prihoda, stupanj urbaniziranosti mjesta, političku orijentaciju i bračni status.

Građani mlađe dobi značajno se u većem udjelu slažu s navedenom tvrdnjom od građana srednje, a pogotovo starije dobi. **Zastupljenost slaganja** s tvrdnjom **povećava se s porastom stupnja naobrazbe i prosječnog mjesečnog prihoda.** Građani iz mjesta **srednjeg i velikog**

stupnja urbaniziranosti se u značajno većem broju slažu s navedenom tvrdnjom. **Građani lijeve i središnje političke orijentacije** se u značajno većem udjelu slažu s navedenom tvrdnjom od građana koji se smještaju desno, a u pogledu bračnog statusa slaganje s navedenom tvrdnjom relativno je najčešće u **skupini građana koji su neoženjeni/neudate**.

Sociodemografska obilježja kao izvori razlika u posebnim stavovima prema udrugama

Od analiziranih sociodemografskih obilježja na niti jednoj od devet mjera posebnih stavova nije potvrđeno razlikovanje s obzirom na važnost vjere, a značajno razlikovanje s obzirom na spol potvrđeno je samo u pogledu dva posebna stava, radni status se pojavljuje kao značajan izvor razlika za tri posebna stava, bračni status, stupanj urbaniziranosti mjesta i visina prosječnog mjesečnog prihoda za pet, politička orijentacija za sedam, a dob i stupanj naobrazbe za osam posebnih stavova.

Nalazi u pogledu **stupnja naobrazbe** kao izvora razlika u posebnim stavovima su relativno najdosljedniji, naime kod sedam od osam utvrđenih značajnih razlika u posebnim stavovima utvrđeno je da je pozitivniji stav prema udrugama najzastupljeniji u skupini građana s visokim (ili i srednjim) stupnjem naobrazbe, odnosno da se **s porastom obrazovanja povećava i udio građana s pozitivnim posebnim stavovima** prema udrugama (kod jedne tvrdnje je udio onih s negativnim stavom veći u skupini građana srednjeg stupnja naobrazbe). Isto tako relativno dosljedni nalazi su utvrđeni i s obzirom na **dob**, naime neovisno o kojem se konkretnom posebnom stavu radi, zastupljenost **pozitivnih stavova u pravilu se smanjuje s povećavanjem dobi, pri čemu je na nekoliko posebnih stavova (uglavnom na negativno sročnim tvrdnjama) utvrđeno da građani relativno najstarije dobi u većoj mjeri izražavaju neutralan stav**. U pogledu **političke orijentacije** kod svih sedam posebnih stavova kod kojih je utvrđeno značajno razlikovanje **pozitivniji stav je relativno najzastupljeniji među građanima lijeve ili lijeve i središnje političke orijentacije**.

U pogledu **stupnja urbaniziranosti** mjesta na svih pet utvrđenih značajnih razlika na mjerama posebnih stavova **pozitivni stavovi zastupljeniji su u građana iz mjesta velikog i/ili srednjeg stupnja urbaniziranosti** nego u građana koji su iz mjesta malog stupnja urbaniziranosti.

U pogledu **prosječnog mjesečnog prihoda** općenito se može reći da se **udio građana s pozitivnim stavom povećava s povećanjem prihoda**, pri čemu kod dva posebna stava građani u skupini najnižeg prosječnog prihoda u većoj mjeri izražavaju neutralan stav.

U pogledu **bračnog statusa** značajne razlike su utvrđene na mjerama pet posebnih stavova, pri čemu je na četiri **udio onih s pozitivnim stavom relativno najzastupljeniji** u skupini osoba koje

su **neoženjene ili neudate**, dok na jednom posebnom stavu građani koji su udovci ili udovice više izražavaju neutralan stav, što se vjerojatno može pripisati njihovoj dobi.

U pogledu **radnog statusa** na tri od devet mjera posebnih stavova utvrđeno je da **građani koji su zaposleni češće izražavaju pozitivne stavove**. U pogledu **spola** utvrđene su samo dvije značajne razlike pri čemu su u oba slučaja pozitivniji stavovi karakterističniji za žene.

Pri usporedbi ovogodišnjih nalaza s onima iz 2005. godine na razini posebnih pojedinačnih stavova može se govoriti o razlikama u smislu značajnosti ili neznačajnosti pojedinih sociodemografskih obilježja kao izvora razlika, međutim u osnovi se može reći da su **nalazi u pogledu dobi, stupnja naobrazbe, visine prosječnog mjesečnog prihoda, stupnja urbaniziranosti te spola sukladni onima od prošle godine**, pri čemu su ove godine potvrđeni na općenito govoreći većem broju posebnih stavova, odnosno pokazali su se još dosljednijima. U pogledu **važnosti vjere** prema nalazima iz 2005. godine značajno razlikovanje s obzirom na važnost vjere utvrđeno je samo na jednoj mjeri posebnog stava, dok je ove godine značajan efekt važnosti utvrđen samo na mjeri općeg stava (pritom su u oba slučaja pozitivniji stavovi karakterističniji za osobe kojima je vjera nevažna).

U **pogledu političke orijentacije** nalazi istraživanja iz 2005. godine nisu bili sasvim dosljedni, ali su na manjem broju posebnih stavova ukazivali da su pozitivniji stavovi zastupljeniji među građanima desne političke orijentacije **dok je ove godine dosljedan nalaz (utvrđen na sedam od devet mjera posebnih stavova) da su pozitivniji stavovi prema udrugama karakterističniji za građane lijeve ili lijeve i središnje** političke orijentacije nego za građane koji se pozicioniraju desno.

3.5. Procijenjeni doprinosi rada udruga

Pit 8. Prema Vašem mišljenju koliko rad udruga doprinosi:

	Postotci odgovora (N=1000)						ukupno
	Izrazito	Umjereno	Vrlo malo	Uopće ne	Ne znam	Bez odgovora	
1. razvoju demokracije u Hrvatskoj	15.4	36.3	28.8	5.7	13.7	0.1	100
2. razvoju civilnog društva	14.1	36	27.8	5.4	16.5	0.2	100
3. podizanju svijesti ljudi o njihovim pravima	20.4	33.2	27.3	5.8	13.1	0.1	100
4. rješavanju konkretnih životnih problema ljudi ili određenih društvenih skupina	10.5	28.2	35.3	11.8	13.8	0.3	100
5. poboljšanju kvalitete života općenito	8.5	26.6	30.3	20.1	14.2	0.2	100

Od ponuđenih 5 posljedica rada udruga prema mišljenju građana udruge najviše doprinose *podizanju svijesti ljudi o njihovim pravima*. Naime, nešto više od petine javnosti drži da je u tom aspektu udruge imaju **izrazit doprinos** (20.4%), a oko trećina da je doprinos umjeren (33.2%). Pritom da rad udruga uopće ne doprinosi podizanju svijesti ljudi o njihovim pravima drži relativno mali udio javnosti (5.8%).

Također, relativno mali udio javnosti (5.7% odnosno 5.4%) drži da rad udruga uopće ne doprinosi *razvoju civilnog društva* i *razvoju demokracije u Hrvatskoj*. Za ta dva doprinosa udruge oko polovica građana (51.7% odnosno 50.1%) drži da je doprinos udruge izrazit ili umjeren.

Za razliku od toga, za doprinose: *rješavanje konkretnih životnih problema* i *poboljšanje kvalitete života* dominantan odgovor javnosti je **malo** (izražava ga 35.3% odnosno 30.3%). Ujedno to su dva doprinosa za koje najmanji udio javnosti drži da je utjecaj udruge izrazit (10.5% i 8.5%)

U pogledu ranga 5 analiziranih doprinosa rada udruga s obzirom na procijenjeni doprinos **navedeni rezultati podjednaki su onima utvrđenima terenskom anketom 2005.** godine. Manje razlike postoje u veličini pojedinih postotaka, ali se razlike kreću unutar teorijske greške koja se veže uz oba ispitivanja (od +/- 3.2 %) te smatramo da ne ukazuju na promjenu stavova javnosti u pogledu procjene doprinosa rada udruga.

3.6. Procjene postojećeg i poželjnog stupnja utjecaja udruga

Pit. 9. Koliki je prema Vašem mišljenju SADAŠNJI utjecaj udruga:

Postotci odgovora (N=1008)							
	Veliki	Srednji	Mali	Nikakav	Ne znam	Bez odgovora	Ukupno
1. na lokalnoj razini	1.8	24	43.4	15.1	15.8	1.8	100
2. na regionalnoj razini	2.5	19.9	42.8	15.2	19.6	2.5	100
3. na nacionalnoj razini	3.9	21.9	36.6	18	19.5	0.1	100
4. na oblikovanje politike u područjima koja utječu na svakodnevni život	1.4	17.8	37.8	20.7	22.3	0.1	100

Dominantan odgovor na pitanja o sadašnjem utjecaju na četiri analizirane razine je da udruge imaju **mali utjecaj** (navedeni odgovor izabralo je između 36.6% i 43.4% građana).

Ujedno se može reći da javnost daje podjednaku ocjenu sadašnjeg stupnja utjecaja udruga na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini kao i na oblikovanje politike u područjima koje utječu na svakodnevni život.

U odnosu na rezultate terenske ankete iz 2005. godine, ovi su rezultati gotovo podjednaki i ne ukazuju na promjenu stavova javnosti u pogledu procjene sadašnjeg doprinosa udruga na različitim razinama.

Pit. 10. Prema Vašem mišljenju koliki bi
UTJECAJ udruge TREBALE IMATI:

	Postotci odgovora (N=1008)						Ukupno
	Veliki	Srednji	Mali	Nikakav	Ne znam	Bez odgovora	
1. na lokalnoj razini	37.9	32.6	10.5	1.9	16.8	0.3	100
2. na regionalnoj razini	35.1	32.3	10.9	3	18.4	0.3	100
3. na nacionalnoj razini	34.9	31.6	11.1	3.8	18.3	0.3	100
4. na oblikovanje politike u područjima koja utječu na svakodnevni život	36.3	27.6	10.4	5.1	19.9	0.6	100

U pogledu procjene poželjnog utjecaja udruga utvrđena je razlika u odnosu na ocjenu sadašnjeg utjecaja. Pri tome su u pogledu regionalne i nacionalne razine (pa i lokalne) podjednako dominantni odgovori **veliki i srednji utjecaj** (koje izražava otprilike oko jedna trećina ili nešto više građana). Za razliku od toga, kod procjene utjecaja udruga na oblikovanje politike u područjima koja utječu na svakodnevni život dominantan odgovor je veliki a izražava ga nešto više od trećina javnosti, pri čemu još nešto više od četvrtine izražava da bi utjecaj trebao biti srednji.

Udio građana koji smatraju da bi udruge trebale imati mali ili nikakav utjecaj kreće se između 12.4% i 15.5%, pri čemu je raspodjela odgovora mali i nikakav na sva četiri pitanja podjednaka.

Pri usporedbi s nalazima terenske ankete provedene 2005. godine, vidljivo je da ove godine na sve četiri razine **oko 10% manje građana odgovara da bi utjecaj trebao biti veliki** (u rasponu od 34.9% do 37.9%, dok je u terenskoj anketi udio odgovora veliki bio u rasponu od 43.2% do 49.1%). Pritom je udio odgovora srednji ove godine podjednak kao i u terenskoj anketi, a nešto je veći udio odgovora mali (oko 10%, dok je u terenskoj anketi bio u rasponu od 6.3% do 8.6%) i odgovora ne znam (u rasponu od 16.8% do 19.9% u odnosu na raspon od 10.5% do 12.1% u terenskoj anketi 2005. godine). S obzirom na razliku u metodi, teorijsku grešku uzoraka do 3.2% **ne može se sa sigurnošću zaključiti da navedena razlika ukazuje na značajniju promjenu u stavovima** javnosti u pogledu procjene poželjnog utjecaja udruga u smjeru negativnijih stavova.

3.7. Procjenjeni mogući utjecaj osobe kao pojedinca i kao člana udruge

Pit. 13. Što mislite možete li i u kojoj mjeri Vi kao pojedinac utjecati na odluke koje se tiču:

Pit. 14. Što mislite možete li i u kojoj mjeri Vi kao ČLAN NEKE UDRUGE utjecati na odluke koje se tiču:

Postotci odgovora (N=1000)							
	Izrazito	Donekle	Vrlo malo	Uopće ne	Ne znam	Bez odgovora	ukupno
1. Vaše lokalne zajednice (mjesto stanovanja)							
Kao pojedinac	0.6	13.4	29.2	48.1	8.5	0.2	100
Kao član udruge	2.6	28.1	31.4	19.3	16.3	2.4	100
2. regije Hrvatske u kojoj živite							
Kao pojedinac	0.1	7.5	22	60.8	9.4	0.2	100
Kao član udruge	1.4	18.5	32.6	26.5	18.7	2.4	100
3. čitave Hrvatske							
Kao pojedinac	0.2	4.8	19.7	63.4	11.7	0.2	100
Kao član udruge	1.3	15.4	29.2	31.3	20	2.4	100

Građani Hrvatske prilično su suglasni u ocjeni da kao pojedinci uopće ne mogu utjecati na odluke koje se tiču (Pit. 13.) lokalne zajednice, regije i čitave Hrvatske. Naime, u pogledu mogućnosti utjecaja na lokalnu zajednicu nešto manje od polovice javnosti drži da uopće ne može utjecati (48.1%), dok u pogledu utjecaja na razini regije i čitave Hrvatske to drži 60.8% odnosno 63.4% građana. Oko 14% građana drži da kao pojedinci mogu izrazito ili donekle utjecati na odluke na razini lokalne zajednice, a na razini regije i čitave Hrvatske to drži 7.6% odnosno 5% javnosti.

S druge strane, 28.1% građana drži da kao članovi udruge mogu donekle utjecati na odluke na razini lokalne zajednice, a još 2.6% građana drži da kao članovi udruge mogu imati izraziti doprinos na toj razini. Da kao članovi udruge mogu donekle utjecati na razini regije odnosno čitave Hrvatske drži 18% odnosno 15.4% građana, pri čemu mali udio građana (1.4% i 1.3%) drži da njihov utjecaj kao člana udruge na razini regije odnosno čitave Hrvatske može biti izrazit.

Da kao član udruge uopće ne može utjecati na odluke na razini lokalne zajednici drži petina građana (19.3% u odnosu na 48.1% kao pojedinac), na razini regije 26.5% građana (u odnosu

na 60.8% kao pojedinac), a na razini čitave Hrvatske 31.3% građana (u odnosu na 63.4% kao pojedinac).

Navedeni rezultati podjednaki su onima utvrđenima istim pitanjima terenskom anketom 2005. godine i ne ukazuju na promjenu u stavovima javnosti u pogledu procijenjenog mogućeg utjecaja osobe kao pojedinca i kao člana udruge.

3.8. Sažetak

Pozitivan opći stav o radu nevladinih organizacija izražava nešto manje od tri četvrtine građana, jedna četvrtina građana neutralan, dok je zanemariv udio građana s negativnim općim stavom. Navedeni rezultati gotovo su podjednaki onima utvrđeni terenskom anketom te ne upućuju na promjenu u općem stavu javnosti prema udrugama u odnosu na 2005. U općem stavu prema udrugama od sociodemografskih obilježja utvrđeno je značajno razlikovanje s obzirom na dob, stupanj naobrazbe, visinu prosječnog mjesečnog prihoda te bračni i radni status. Pritom se udio građana s pozitivnim općim stavom povećava s porastom stupnja naobrazbe i prosječnim mjesečnim prihodom, karakterističniji je za osobe mlađe, a potom srednje dobi, osobe koje nisu u braku i osobe koje su zaposlene.

Građani Hrvatske **većinom izražavaju i pozitivna mišljenja o udrugama na mjerama posebnih stavova**, iako u manjoj mjeri nego na mjeri općeg stava. Tako se nešto više od tri petine građana slaže s tim da bi vlasti trebale ohrabrivati aktivnosti udruga i smanjiti poreze za njih, te s tvrdnjom da udruge imaju važnu ulogu u isticanju i rješavanju problema u društvu. Nešto više od polovice građana se slaže s tvrdnjom da bi vlasti trebale više izravno financirati udruge, a oko polovice s ostalim tvrdnjama koje govore o pozitivnoj ulozi i važnosti udruga.

Ujedno u određenom djelu javnosti **prisutna su i određena negativna mišljenja o radu udruga**. Tako se s tvrdnjama koje ukazuju na sumnjičavost prema udrugama slaže nešto više od dvije petine javnosti, a podjednaki udio se slaže i s tvrdnjom iz te skupine koja ukazuje na nepostojanje sumnjičavosti prema udrugama, pri čemu oko jedna petina javnosti i na toj mjeri izražava sumnjičavost prema radu udruga. U odnosu na rezultate utvrđene terenskom anketom 2005. godine, ovogodišnji rezultati su u brojčanom smislu donekle različiti kod dvije od devet analiziranih tvrdnji, pri čemu u oba slučaja oko 10% građana više izražava pozitivan stav. S obzirom na razliku u metodi, teorijsku grešku uzoraka do 3.2% i to da je znatnija razlika utvrđena na dvije od devet analiziranih tvrdnji ne može se sa sigurnošću zaključiti da navedena razlika ukazuje na značajnije povećanje udjela građana koji izražavaju pozitivne posebne stavove prema udrugama.

Na mjerama posebnih stavova dosljedne razlike s obzirom na sociodemografska obilježja utvrđena su u pogledu **dobi**, pri čemu je u pravilu pozitivniji stav karakterističniji za mlađu dob, **stupnja**

naobrazbe, pri čemu se u pravilu udio građana s pozitivnim stavom povećava s porastom stupnja naobrazbe, **prosječni mjesečni prihod**, pri čemu se u pravilu udio građana s pozitivnim stavom povećava s porastom visine prosječnog mjesečnog prihoda, **političke orijentacije**, pri čemu je pozitivniji stav karakterističniji za osobe koje se pozicioniraju više lijevo ili na centar, te donekle **stupnja urbaniziranosti**, pri čemu su pozitivniji stavovi većinom karakterističniji za građane iz mjesta velikog i srednjeg stupnja urbaniziranosti. Na manjem broju posebnih stavova utvrđene su i značajne razlike u pogledu **bračnog statusa**, pri čemu je u pravilu udio onih s pozitivnim stavom relativno najzastupljeniji u skupini osoba koje su neoženjene ili neudate te u pogledu **radnog statusa**, pri čemu je u pravilu udio onih s pozitivnim stavom relativno najzastupljeniji u skupini osoba koje su zaposlene. U pogledu **spola**, utvrđene su samo dvije značajne razlike pri čemu su u oba slučaja pozitivniji stavovi karakterističniji za žene.

Usporedba ovogodišnjih nalaza s onima iz 2005. godine na razini posebnih pojedinačnih stavova u osnovi potvrđuje nalaze **u pogledu dobi, stupnja naobrazbe, visine prosječnog mjesečnog prihoda te spola i stupnja urbaniziranosti**, pri čemu su ove godine utvrđeni dosljedniji efekti odnosno u pravilu na većem broju mjera posebnih stavova. I prema ovogodišnjim i prema nalazima terenske ankete 2005. godine važnost vjere se pojavljuje kao značajan izvor razlika samo na jednoj mjeri stavova (2005. godine se radilo o jednoj mjeri posebnog stava, a ove godine o mjeri općeg stava), pri čemu su (u oba slučaja) pozitivniji stavovi karakterističniji za osobe kojima je vjera nevažna.

U pogledu političke orijentacije, nalazi istraživanja iz 2005. godine nisu bili sasvim dosljedni, ali su na nekoliko mjera posebnih stavova ukazivali da su pozitivniji stavovi zastupljeniji među građanima desne političke orijentacije dok je ove godine dosljedan nalaz (utvrđen na sedam od devet mjera posebnih stavova) da su pozitivniji stavovi prema udrugama karakterističniji za građane lijeve ili i lijeve i središnje političke orijentacije nego za građane koji se pozicioniraju desno.

I prema nalazima ovogodišnje telefonske ankete (kao i prema nalazima terenske ankete iz 2005.) relativno najveći udio javnosti smatra da **udruge izrazito ili umjereno doprinose podizanju svijesti ljudi o njihovim pravima** (tako procjenjuje nešto više od polovice javnosti), a potom **razvoju civilnog društva i razvoju demokracije u Hrvatskoj** (tako procjenjuje oko polovica građana), dok **malo doprinose rješavanju konkretnih životnih problema i poboljšanju kvalitete života** (tako procjenjuje oko trećina građana).

Najveći udio javnosti (između 36.6% i 43.4%) građana drži da udruge **imaju mali utjecaj** na odluke na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini kao i na oblikovanje politike koje utječu na svakodnevni život. U pogledu ocjene poželjnog utjecaja udruga na regionalnoj i nacionalnoj razini (pa i lokalnoj) podjednako dominantni odgovori javnosti su **veliki i srednji utjecaj** (svaki izražava otprilike trećina građana), dok je za utjecaj udruga na oblikovanje politike u područjima koja utječu na svakodnevni život dominantan odgovor **veliki**, a izražava ga nešto više od trećine

javnosti. Udio građana koji smatraju da bi udruge trebale imati mali ili nikakav utjecaj kreće se između 12.4% i 15.5%, pri čemu je raspodjela odgovora mali i nikakav na sva četiri pitanja podjednaka.

U odnosu na rezultate terenske ankete iz 2005. rezultati su gotovo podjednaki u pogledu procjene sadašnjeg doprinosa udruga na različitim razinama, dok u pogledu procjene poželjnog utjecaja udruga oko 10% manje građana odgovara da bi utjecaj trebao biti veliki, međutim s obzirom na razliku u metodi i teorijsku grešku uzoraka do 3.2% ne može se sa sigurnošću zaključiti da navedena razlika ukazuje na značajniju promjenu u stavovima javnosti u smjeru negativnijih stavova.

Građani Hrvatske prilično su suglasni u ocjeni da kao **pojedinci uopće ne mogu utjecati na odluke** koje se tiču lokalne zajednice, regije i čitave Hrvatske (u rasponu od 48.1% do 63.4%), a i znatno je manji udio onih koji drže da kao članovi udruge uopće ne mogu utjecati na navedene odluke (u rasponu od 19.3% do 31.3%).

S druge strane, 28.1% građana drži da **kao članovi udruge mogu donekle utjecati** na odluke na razini lokalne zajednice, a još 2.6% građana drži da kao članovi udruge mogu imati izraziti doprinos na toj razini. Da kao članovi udruge mogu donekle utjecati na razini regije odnosno čitave Hrvatske drži 18% odnosno 15.4% građana, pri čemu mali udio građana (2.1% i 1.5%) drži da njihov utjecaj kao člana udruge na razini regije odnosno čitave Hrvatske može biti izrazit.

Navedeni rezultati u pogledu procjene utjecaja osobe kao pojedinca i kao člana udruge podjednaki su onima utvrđenima istim pitanjima terenskom anketom 2005. godine i ne ukazuju na promjenu u stavovima javnosti u pogledu procijenjenog mogućeg utjecaja osobe kao pojedinca i kao člana udruge.

**OPĆI
ZAKLJUČCI**

IV.

IV. OPĆI ZAKLJUČCI

1. Velika većina građana Republike Hrvatske upoznata je s izrazom udruga (ili nevladina organizacija), pri čemu nešto manje od polovice javnosti zna značenje toga izraza, a oko trećina je samo čula za izraz, ali ne zna značenje. Kada se radi o stvarnom znanju konkretnih udruga za pojedina područja rada, nalazi telefonske ankete ukazuju da 40% javnosti ne navodi naziv udruge za niti jedno područje, a nešto više od četvrtine javnosti navodi naziv udruge samo za jedno područje najčešće područja vezana uz pitanja branitelja i stradalnika te zlostavljanja djece. U drugu kategoriju poznatosti spadaju udruge koje se bave problemima zaštite okoliša, političkih organizacija i kampanja te ravnopravnosti spolova. Slijede udruge koje se bave problemima siromašnih osoba, pravima potrošača, ljudskim pravima i zdravljem. Relativno najmanje poznate udruge su one koje se bave razvojem civilnog društva, problemima nezaposlenih, a potom religijskom pripadnošću i slobodama, pitanjima statusa nacionalnih manjina, ovisnostima, umjetnošću i kulturom te odgojem i obrazovanjem.

Nešto manje od četvrtine građana zna najmanje jednu osobu koja je aktivan član neke udruge, a podjednaki udio navodi da je osjetio barem jednu od šest ispitanih mogućih posljedica rada udruga. Relativno je mali udio hrvatskih građana uključen u rad neke od nevladinih udruga.

2. Većina hrvatskih građana izražava opći pozitivan stav prema radu udruga, a nešto više od polovice javnosti izražava pozitivne i posebne stavove o radu nevladinih udruga. Građani su općenito zadovoljniji sadašnjim doprinosom udruga povećanju svijesti pojedinaca o ljudskim pravima, razvoju civilnog društva i demokracije, nego doprinosom u rješavanju konkretnih životnih problema i u poboljšanju kvalitete života. Kod oko dvije petine građana prisutna je i određena sumnjičavost prema nevladinim udrugama, što ne isključuje mišljenje da bi se udrugama trebao poboljšati materijalni i socijalni status te da bi trebale imati veći utjecaj na odlučivanje od lokalne do nacionalne razine. Istodobno su građani Hrvatske prilično suglasni u ocjeni da kao pojedinci uopće ne mogu utjecati na odluke u lokalnoj zajednici, regiji ili Hrvatskoj, dok oko trećina građana drži da kao članovi udruge mogu donekle ili izrazito utjecati na odluke na razini lokalne zajednice, oko petina to misli za razinu regije, a između petine i desetine za razinu čitave Hrvatske.

3. S obzirom na sociodemografska obilježja u pogledu stavova prema udrugama, utvrđeno je da su pozitivniji stavovi u pravilu karakterističniji za mlađe (i srednje dobi), obrazovanije, urbaniziranije, građane s većim ekonomskim statusom, građane koji su više lijeve (ili lijeve i središnje) političke orijentacije, te na nekim mjerama i za neoženjene odnosno neudate, zaposlene te žene.

4. Vodeći računa o razlici u metodi prikupljanja podataka te očekivanoj teorijskoj grešci u zaključivanju u iznosu do 3.2% koja vrijedi za oba istraživanja, može se reći da su nalazi ovogodišnje telefonske ankete suglasni nalazima terenske ankete iz 2005. godine u pogledu općenitog poznavanja izraza udruga i značenja toga izraza, poznavanja aktivnih članova udruga, izravnog iskustva kao korisnik usluga udruga, zastupljenosti članstva u udrugama, općeg stava i većine mjera posebnih stavova (pozitivna i negativna mišljenja o udrugama), procjene sadašnjeg stupnja utjecaja udruga i procijenjenog mogućeg utjecaja osobe kao pojedinca i člana udruge.

Od različitih mjera stavova, u dva su slučaja ovogodišnji rezultati za oko 10% drugačiji u odnosu na rezultate utvrđene terenskom anketom 2005. godine i pritom nisu međusobno dosljedni. Naime, u jednom slučaju ukazuju na povećanje udjela građana koji izražavaju pozitivan stav (dvije mjere posebnih stavova; pozitivna i negativna mišljenja o udrugama), a u drugom na povećanje udjela građana koji izražavaju manju sklonost udrugama (manji udio odgovora veliki kod procjene poželjnog utjecaja udruga). Stoga uz prije navedene ograde zbog razlike u metodi te iznos teorijske greške za oba istraživanja smatramo da rezultati ovog istraživanja ne ukazuju na promjene u upoznatosti javnosti i stavovima prema udrugama u odnosu na nalaze iz 2005. godine koji su utvrđeni terenskom anketom. Kao izuzetak od toga zaključka može se istaći samo upoznatost javnosti s udrugama koje se bave problemima u vezi zlostavljanja djece. Naime, uz ogradu zbog različite metode prikupljanja podataka, na osnovi znatnog povećanja u udjelu građana koji su ove godine u telefonskoj anketi naveli naziv udruge koja se bavi područjem zlostavljanja djece smatramo kako razlika u odnosu na prošlogodišnje nalaze ukazuje na poboljšanje upoznatosti građana s udrugama koje se bave tim područjem.

U pogledu sociodemografskih obilježja, religioznosti i političke orijentacije kao izvora razlika u upoznatosti i stavovima javnosti prema udrugama, može se reći da ovogodišnji nalazi u osnovi potvrđuju one utvrđene terenskom anketom 2005. godine, pri čemu su ove godine utvrđeni dosljedniji efekti i u pravilu na većem broju mjera posebnih stavova. Jedina bitna razlika koju treba istaći vezana je uz političku orijentaciju. Naime, u pogledu političke orijentacije, ove je godine dosljedno utvrđeno da su pozitivniji stavovi prema udrugama karakterističniji za građane lijeve (ili i lijeve i središnje) političke, dok su nalazi u terenskoj anketi 2005. godine prije ukazivali da su pozitivniji stavovi zastupljeniji među građanima desne političke orijentacije.

PRILOG

PRILOG**Struktura uzorka s obzirom na sociodemografska obilježja, religioznost i političku orijentaciju****Struktura uzorka s obzirom na spol**

	N	%
Muškarci	478	47.8
Žene	522	52.2
Ukupno	1000	100

Struktura uzorka s obzirom na dob

	N	%
18-29	225	22.5
30-39	181	18.1
40-49	220	22
50-59	171	17.1
60 i više	203	20.3
Bez odgovora	0	0
Ukupno	1000	100

Struktura uzorka s obzirom na stupanj naobrazbe

	N	%
Bez škole, nepotpuna ili potpuna osnovna škola	400	40
Trogodišnja ili četverogodišnja srednja škola	450	45
Viša ili visoka škola (fakultet)	144	14.4
Magisterij ili doktorat	6	0.6
Ukupno	1000	100

Struktura uzorka s obzirom na bračno stanje

	N	%
oženjen / udata	678	67.8
neoženjen / neudata	191	19.1
izvanbračna zajednica	15	1.5
udovac / udovica	111	11.1
Bez odgovora	6	0.6
Ukupno	1000	100

Struktura uzorka s obzirom na mjesečni prihod po članu kućanstva

	N	%
manje od 500 kuna po članu	22	2.2
više od 500 a manje od 1 000 kuna po članu	143	14.3
više od 1000 kuna a manje od 2 000 kuna po članu	336	33.6
više od 2 000 kuna a manje od 3 000 kuna po članu	251	25.1
više od 3 000 a manje od 4 000 kuna po članu	147	14.7
više od 4 000 kuna po članu	78	7.8
Bez odgovora	23	2.3
Ukupno	1000	100

Struktura uzorka s obzirom na radni status

	N	%
U stalnom radnom odnosu	369	36.9
U radnom odnosu na određeno vrijeme	43	4.3
Nezaposlen - na burzi	126	12.6
Umirovljenik	333	33.3
Kućanica, student	41	4.1
Student	63	6.3
Bez odgovora	19	1.9
Ukupno		

Struktura uzorka s obzirom na stupanj urbaniziranosti mjesta

	N	%
Veliki	335	33.5
Srednji	318	31.8
Mali	346	34.6
Ukupno	1000	100

Struktura uzorka s obzirom na važnost vjere

	N	%
1. jako važna	303	30.3
2. važna	374	37.4
3. ni važna ni nevažna	201	20.1
4. nevažna	67	6.7
5. potpuno nevažna	32	3.2
6. nisam o tome razmišljao/la	17	1.7
Bez odgovora	7	0.7
Ukupno	1000	100

Struktura uzorka s obzirom na samoprocjenu političke orijentacije

	1 lijevo	2	3	4	5 centar	6	7	8	9	10 desno	b.o.	ukupno
N	39	56	83	113	303	100	86	56	8	27	129	1000
%	3.9	5.6	8.3	11.3	30.3	10	8.6	5.6	0.8	2.7	12.9	100

